Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 253 (13742) | 1974 оной октябриин 27, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

…ОССИН БАТА …АЙДАМТАЙ …ЛХАМУУД

…Федерациин про…ностиин хүдэлмэрилэг…лэй түсэбые болзор… урид дүүргэхын ба … Октябриин социалис…ин 57-дохи ойе нэрэ…лтэйгөөр угтахын түлөө … гол шухала олонхи … үйлэдбэрилхэ ба ху… тэрэшэлэн ажалай … дээшэлүүлхэ талаар …арын түсэб үлүүлэн …. Нёдондо жэлэй энэ …эй сасуулхада, про… үйлэдбэри 8 про… ажалай бүтээсэ 7 …ээр дээшэлһэн байна. … бүтээсые дээшэлүүл… ашаар промышленна …иин ургалтын 86 про…илагдаа. Эдэ бүгэдэ ту…ФСР-эй Министрнүүдэй … дэргэдэхи Централь…тическэ управлениин … соо хэлэгдэнэ.

… оной энэ үеынхитэй …, промышленностиин …баринуудта продукци …илгэ иимээр дээшэлээ …электроэнергетикэдэ — …нт, түлишын промыш…да—7 процент, хара …нгэтэ металлургида — …нт, химическэ ба неф…ескэ промышленность… 10 процент, машина … ба металл болбосо… — 12 процент, ой … модо болбосоруулгын …лозно-саарһанай про…ностьда — 4 процент, … материалнуудай про…ностьда — 6 процент, … промышленностьда — …нт, эдеэ хоолой про…ностьда — 9 процент. … болон ажаһуудалай … хэрэгсэлэй эд хэрэг…дбэрилгэ 10 процен…лээ.

…Р-эй промышленна бү…истерствэнүүд, бүхы … хизаар болон автоно… республиканууд про…удалдаанда үгэхэ юһэ … түсэб сүм дүүргэбэ. … жэлэй энэ үеынхи…лхада, ехээр үйлэд…һэн продукци иимээр …дана: электроэнерги … миллиард киловатт…ь (газай конденсат …) — 22 миллион … — 7 миллиард ку…үрһэн — 6,8 мил…, шэрэм—2,3 мил…, булад—2,2 мил… тонно, автомобильна … — 1,6 миллион … автоматизациин при… хэрэгсэлнүүд, зап… — 184 миллион тү… автомобиль —171 …рэ тоодо ашаанай — …, трактор — 7,7 …дөө ажахын машина … миллион түхэрнгэй, … шубуун ажал ба тэ…хэ хүдэлмэринүү…жоруулха машина …хеэрэлгэнүүд — 56 …түхэригэй, саарһан— 83 мянган тонно, цемент — 2,5 миллион тонно. Үнгэтэ ба шухаг металлнуудые, нефтехимиин продуктнуудые, бусад шухала продукци үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлээ.

Арад зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ иимээр дээшэлээ: бүд — 14 миллион дүрбэлжэн метрээр, оёмол хубсаһан — 270 миллион түхэригөөр, мяхан — 451 мянган тонноор, малай тоһон — 20 мянган тонноор, сагаан эдеэн — 985 мянган тонноор, ургамалай тоһон — 420 мянган тонноор, сортовой амһарта — 17 миллион түхэригөөр, телевизор 67 мянган хэһэгээр, холодильник — 72 мянган хэһэгээр, мебель — 135 миллион түхэригөөр, угаалгын синтетическэ хэрэгсэл — 36 мянган тонноор.

Гэхэтэй хамта, зарим предприятинууд продукци худалдаанда үгэхэ хэмжээнэй талаар тогтоогдоһон даабаринуудаа дүүргээгүй гээд РСФСР ЦСУ-гай мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ.

Промышленностиие бүхы дээрэнь абажа харахада, минеральна үтэгжүүлгэ, каустическа содо, сернэ кислота, химическэ утаһа, металлургиин түхеэрэлгэ, нефтеаппаратура, тракторай прицеп, таряа хурьядаг комбайн, хэрэгсэлэй модо, целлюлозо, картон, дотор ба гадар хубсаһанай трикотаж, арһан гутал, радиоприемник ба радиоло болон бусад түрэлэй эд хэрэгсэл үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэгдээгүй. Машина болон түхеэрэлгэнүүдые, түүхэй эд болон материал, хүдэлмэриин саг ашаглаха хэрэгтэ дутагдалнууд бии байһаар.

Промышленностьда эрдэм наукын ба техникын туйлалтануудые хэрэглэһэнэй үндэһэ һуури дээрэ технологическа түрүү онол арга, үйлэдбэриие комплексноор оньһожоруулха ба автоматизацилха хэмжээнүүд бэелүүлэгдэһэн, хүтэлбэридэ хэрэглэгдэхэ оньһото түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада оруулагдаһан байна. Республикын предприятинуудта мянганһаа дээшэ шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилэгдэжэ эхилээ. Үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин техническэ хэмжээн ба шанар нилээд дээшэлэнхэй. 1974 оной октябриин 1-нэй байдалаар 12 мянган зүйлэй эд хэрэгсэлдэ шанарай талаар гүрэнэй тэмдэг олгогдоо. Предприятинуудай хүдэлмэриин технико-экономическа үрэ дүнгүүд нилээд дээшэлүүлэгдэнхэй.

РСФСР-эй промышленность промышленна продукциин өөрын үные хямдаруулха ба олзо доход оруулха түсэбөө дүүргэһэн байна.

(ТАСС).

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

УЯЛГААЯ — БОЛЗОРҺООНЬ УРИД

Ленинэй ордендо хүртэһэн Дулма Чимитовна Цыбенова арба гаран жэлэй туршада эхэ хонидые харууһална. «Коммунизм» колхозой түрүү хонишон жэлһээ жэлдэ амжалта туйлан ажаллана. Аймагай хонишодой дундаһаа эгээн түрүүлэн тэрэ «Табан жэлэй даабариие дүрбэн жэл соо дүүргэе» гэһэн уряа гаргажа, социалис мүрысөөнэй эхин һабагша татаһан юм.

Дулма Чимитовна хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлбэ. Суута хонишон табан жэлэй туршада 2378 хурьга абажа түлжүүлхэ байбал, байгша оной августын 1-дэ 2383 хурьга абаһан тухайгаа мэдээсээ һэн.

Ахалагша хонишон Д. Ч. Цыбеновагай даадаг хонишодой бригада түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ түл абаха, нооһо хайшалха талаар баһал ехэ зорилго хараалһан юм. Энээнэешье бодото дээрэнь бэелүүлээ. Тэрэ 590 зуһагуудһаа 595 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлһэн, хонин бүхэнһөө 3 килограммһаа дээшэ нооһо хайшалһан байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Ч. Цыбенова зунай сагта хонидоо һайнаар бэлшээжэ, ехээр таргалуулхые оролдоо. Юуб гэхэдэ, тарган хонидһоо үбшэ хабшанда дайрагдахагүй өөдэргэн хурьгад абтаха байна бшуу.

Д-Н. ХАЛХАРОВ.

Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой хүдэлмэришэд юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ уялгаяа бэелүүлхын тула хүдэлжэ байна. Залуу токарь Андрей Глаус (зураг дээрэ) халаанайнгаа даабари 35—40 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг, продукцияа эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаадаг байха юм.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА ГАБШАГАЙ ХОЁР ҺАРА

1 ОКТЯБРЬ — 30 НОЯБРЬ

САБШАЛАН ДЭЭРЭ ХҮЛГӨӨТЭЙ

Үбһэ, таряагаа хуряажа дүүргэмсээрээ, ерэхэ жэлэйнгээ баян ургасын түлөө тэмсэжэ эхилээ һэмди. Хэрэгтэй болохо бүхы оньһон технике таряалан, сабшалан һайжаруулгада гаргагдаа һэн. Хэгдэхэ ажалаймнай түлэг дундаа ябажа байхада КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гаража, сабшалан, таряалан һайжаруулха талаар габшагай хоёр һара соносхогдожо, хүдэлмэриимнай эршэ улам шангадхаба.

Тиимэһээ мүноошье һара шахуу болзор соо хэһэн хүдэлмэриингөө эды тэды дүнгүүдые согсолхо аргатайбди. Ехэ хүйтэнэй эхилээдүйдэ нуга сабшалангаа уһалжа, наг шэбхэеэ зөөжэ үрдихые оролдогдоо. Үдэ голые хаажа, хажуу тээшэнь һубагаар урадхуулһанай хүсөөр 500—600 гектар сабшалан уһалагдаа.

Жаргаланта, Хүнды, Зэргэлээ гэжэ газарнуудай сабшалан дээгүүр шэнэ һубаг татагдаа.

Газарай хүрьһэ һайжаруулхын тула наг шэбхэ зөөгдэнэ. Үхэр малай байра, хонинной хашаа, хорёо соохи наг шэбхэ обоологдожо, гансата хээрэ гаргагдана. Мүнөө үедэ 500 гаран тонно шэбхэ сабшалан, таряалан дээгүүр тараагдаад байна. Саашадаашье үшөө ехые зөөхэбди. Энэ хүдэлмэриин хажуугаар хууршанай һубагууд сэбэрлэгдэнэ, уһанай хаалта боолтонууд заһабарилагдана, сабшалан сэбэрлэгдэнэ.

Газар һайжаруулха хүдэлмэридэ оньһожоруулагдаһан тусхай гурбан звено табяа һэмди.

1-дэхи отделениин звеное Ринчин-Доржо Абидуев эрхилнэ. Энэ звеногой хүсөөр 6 километр тухай һубаг сэбэрлэгдээ, уһанай хоёр хаалта заһабарилагдаа, 100 гаран гектар сабшалан сэбэрлэгдээ, наг шэбхэшье ехэ зөөгдэжэ байна.

Анатолий Иванович Степанов хуушанай луговод юм. Мүнөө 3-дахи отделениин звеное даажа абанхай. Степановай звено бусадһаа һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэмээр. 250 гектар сабшалан сэбэрлээ, наг шэбхэшье ехээр хээрэ гаргаа. Нуга сабшалангаашье уһална.

Совхозоймнай лугомелиоративна бригадын бригадир Павел Иннокентьевич Пластинин 2-дохи отделениин звеное хүтэлбэрилнэ. Энэ звено оньһон техникээр хүсэд хангагданхай. Юуб гэхэдэ, гурбан отделенидэ ябажа, хашаа хорёо сооһоо наг шэбхэ гаргана, шэнэ һубаг татана бшуу.

Габшагай хоёр һарын дүүрэтэр үшөөшье ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байха гэжэ найдагдана.

В. СТЕПАНОВ,
Хоринн аймагай Анаагай совхозой главна мелиоратор.

ШАЛГАЛТЫН ҺҮҮЛЭЭР…

…аймагай мүрысэ…ынууд хоорондоо …, бэе бэеэ шалгал…һайн заншалтай юм. … шалгалсаан һаяхан … ба «Георгиевский» …удай хоорондо үнгэр… Энэ шалгалта ямараар …, ямар дутуу дунда… талатай байгааб …дэрэхэ дуран хүрэнэ. … 14-дэ Анаагай …ой түлөөлэгшэд «Геор…» совхоз ошожо, … хэһэн юм. Тиихэ…эй үбэлжэлгэдэ хэр …рь һонирхоһон бай…

… «Георгиевский» …ой түлөөлэгшэд үбэл… бэлдэлгээр харюугай … хэхэеэ ахамад … Г. И. Тарнуев ту… ахамад экономист Банданов, ахамад вет… Б. С. Бальжинимаев … Анаагай совхозой … отделени ерээ һэн. … хүлеэлгэнгүй иишэ … совхозой түлөөлэг… ахамад зоотехник А. А. …анов, ахамад ветврач …, аймагай түлөөлэг… гүйсэдкомой хүдөө … управлениин ахамад … А. А. Скосырский, … зоотехник Д. Д. Да… болон бусад ерэбэд.

… хоёр бүлэг боло…тэ, отаранууд дээ…араха гэжэ шиидээ. Анаагай совхозой гур… отделениин һү һаалиин … хүрөө һэмди. …лтынгаа дүнгүүдые … совхозой директорэй … сугларжа, хэлсэһэн, … байнабди.

… совхозой һү һаалиин … фермэдэ ветеринарно… дүрим һулаар са… Үхэрэй байра, хото …удынь тойроод шо…, шабааһан дүүрэн, … хэрэггүй модо шу… … гуримгүйгөөр. … Үнгэрхэдөө, Бу… отделениин тугалай байра соо үхэһэн тугалнууд хэбтэбэ.

1-дэхи, 2-дохи отделенинүүдтэ нарай тугалнууд үшөө дулаалагдаагүй хүйтэн, харанхы байрануудта байлгагдана. Үхэрэйшье байранууд мүнөө болотор хүсэд дулаалагдаагүй, шэбхэһээ сэбэрлэгдээгүй байна. Малай тэжээл буйлуулдаг цехүүдынь бирагүй байранууд соо гү, али хээрэ газаашье гал түлеэд, тэрэниие буйлуулха ушар дайралдаба.

«Георгиевский» совхозой ветврач Б. С. Бальжинимаев:

— Малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлдхээгүй байхаһаа гадна, арай гэжэ бэлдхэһэн тэжээлээ хайша хэрэг, һаланаар малдаа эдюулнэ, гэшхүүлнэт, — гээд, анаагайхидта хандаба.

Дариев, Тарнуев, Ленская гэгшэд өөһэдынгөө ажаглалтанүүд соо хүршэнэртөө туһатайшье, шухалашье һанамжа, дурадхалнуудые баһал хэлэһэн байна. Шалгагшад 3-дахи отделениин шэнэ баригдажа байһан һү һаалиин комплексые һайхашаан хараа, суглаан дээрэшье тэмдэглээ. Анаагай совхозой хонишод үбэлжэлгэдөө яһала һайнаар бэлдэһэн байна. Малай уһалуури һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Анаагай совхозой түлөөлэгшэд шалгагшадай ажаглаһан дутуу дундануудые тон зүб гэжэ тоолоод, һаяын үдэрнүүдтэ тэдэниие усадхаха байһанаа мэдүүлбэ. Игээдшье шалгалта дүүрээ һэн.

Зүгөөр шалгагшадай хэһэн энэшье хүдэлмэри ехэ, Анаагай совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ажал хэрэгтэнь нүлөө үзүүлхэ байха. Гэбэшье шалгагшад хэһэн ажалаараа сэдьхэлээ ханаагүй, ажаглаһан бүхы юумэеэ хэлээгүй ха гэжэ һанамаар байгаа.

Нэгэдэхеэр, шалгалта муугаар эмхидхэгдээ. Хоёр совхозой хүтэлбэрилэгшэд хэнээ хэзээ шалгахаяа уридшалан хэлсээгүй байшоо.

Юуб гэхэдэ, шалгагшад хүршэнэрэйнгөө гансал дутуу дундануудые бэдэрхээ оролдоо бэшэ ха юм. Энэмнай ажал хэрэгые урагшань татаха ушартай бшуу. Тиимэһээ бэе бэеэ хэзээ шалгалсаха тухайгаа уридшалан хэлсэһэниинь зүйтэй гэжэ һанамаар.

Мүн шалгалтын комиссиин гэшүүн бүхэн ямар юумэ шалгахала, юундэ гол анхарал хандуулхаяа уридшалан мэдэхэ ёһотой байгаа. «Георгиевский» совхозой түлөөлэгшэд урдахи зорилгоёо һайса мэдэхэгүй байшоо. Үнгэрхэдөө, хоёр совхозой шалгалтын комиссида түрүү малшад, хонишодһоо нэгэшье хүн хабаадаагүй. Хэрбээ тэдэнэр байлсаа һаа, бүришье һонирхомоор, туһатайгаар үнгэрхэ байгаа.

Бидэнэрэй фермэ бүхэндэ ерэхэдэ нэгэшье һаалишан, үхэршэн, фермые даагшамантай уулзажа хөөрэлдөөгүй. Анаагай совхозой алишье фермын хүдэлмэришэд комисси шалгаа гэжэ мэдэнгүй үлэшөө янзатай.

Дээрэ дурсагдаһан бүхы дутуу дунданууд тухай шалгалтын дүн гаргалганда тэмдэглэгдэжэ, богони болзор соо тэдэниие усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаа һэн.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

Л. И. БРЕЖНЕВ, А. А. ГРОМЫКО Г. КИССИНДЖЕРТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

Октябриин 25-да Кремльдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйн байдалай асуудалаар Президентын туһалагша Г. Киссинджертэй хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлээ.

Стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха талаар хэмжээ ябуулгануудые абаха асуудалнууд тодорхойгоор хэлсэгдээ. Һаналаа андалдалга туһатай байгаа гэжэ хоёр тала тоолоно. Энэ асуудал саашадаа зүбшэн хэлсэгдэхэ юм.

Л. И. БРЕЖНЕВ З. А. БХУТТА ГЭГШЭТЭЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев октябриин 25-да Пакистанай премьер-министр З. А. Бхутта гэгшэтэй уулзаба.

Хани ёһоной хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр оронуудай арадуудай аша туһада Советскэ Союз ба Пакистан хоёрой хоорондохи харилсаа хүгжөөхэ, эб найрамдал, уласхоорондын хани харилсаа бэхижүүлхэ асуудалнуудаар һаналаа андалдаба. Уласхоорондын политикын шухала зарим асуудалнууд хэлсэгдээ.

Урда Азиин түби дээрэхи байдал тухай хэлэхэ зуураа, энэ районой оронуудай хүсэл оролдолгын ашаар хүрһэ ёһоной, бэе бэедээ ашатай туһатай харилсаан байгуулагдахаар хараалагдана. Советскэ Союз Урда Азиие бата бэхи эб найрамдалай район болгохые хүсэнэ, тиигэжэ энэ түбиин арадууд социальна, экономическа, культурна хүгжэлтынгөө шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хүсэ шадалаа, арга боломжоёо зорюулха байна, гээд Л. И. Брежнев тэмдэглэбэ.

Пакистан ба Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаанууд һайнаар хүгжэжэ байна, гээд З. А. Бхутта ханангяар тэмдэглэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын хүндэлэлдэ

Пакистанай Исламай Республикын премьер-министр Зульфикар Али Бхутта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ октябриин 25-да сайлалга хэбэ.

Сайлалга дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, бусад тушаалта нюурнууд байлсаа.

Пакистанай правительствын толгойлогшотой хамта тэрэнтэй суг ерэһэн гүрэнэй ажал ябуулагшад, тэрэшэлэн Советскэ Союзда Пакистанһаа байдаг элшэн сайд С. Х. Дехлави байлсаа. Сайлалгын үедэ З. А. Бхутта, А. Н. Косыгин үгэ хэлээ.

АВТОМОБИЛЬ БҮТЭЭГШЭДЭЙ АЛДАРТА ОЙ

Москвада болоһон баярай суглаан

Октябриин 25-да Москвада ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Ехэ театр соо Совет ороной автомобиль бүтээлгын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан болоо.

Суглаанай президиумдэ — нүхэд А. П. Кириленко, А. Н. Шелепин, К. Ф. Катушев, Мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков, СССР-эй министрнүүд, партийна, совет, нийтын организацинуудай түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, автомобильна промышленностиин ветеранууд эндэ байлсаа.

КПСС-эй МКГ-гай секретарь Л. А. Борисов суглаа нээбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев толгойлогшотой КПСС-эй Ленинскэ ЦК-гай Политбюро хүндэлэлэй президиумдэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгагдана.

Автомобильна промышленностиин министр А. М. Тарасов элидхэл хэбэ.

Мосавтозил гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй генеральна директор П. Д. Бородин, Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ автомобильна заводой бригадир Ю. Земляных, Кременчугай автозаводой токарь С. Н. Зайченко болон бусад үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ амаршалгын бэшэг ехэ ханангяар баталан абаа.

Эб найрамдалай аша туһада

Октябриин 25-да Москвада эб найрамдалда дуратай бүхэдэлхэйн конгрессэй хүтэлбэрилхы комитедэй үргэдхэгдэмэл заседани нээгдээ. Союзуудай байшангай колонно зал соо национальна, уласхоорондын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд сугларба.

Тэдэниие Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо В. П. Исаев москвагайхидай зүгһөө амаршалаа. ООН-ой Генеральна секретарь Курт Вальдхаймын амаршалга эндэ сугларагшадта барюулагдаа.

Октябриин 26-да эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессэй хүтэлбэрилхы комитет хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлээ.

Монгол-Совет хани барисаанай һара

УЛААН-БААТАР, октябриин 25. (ТАСС). МНР-эй городууд болон хүдөө тосхонуудта монгол-совет хани барисаанай заншалта һара үнгэргэгдэжэ байна.

Энэ һарын үедэ олон янзын хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Предприятинууд болон эмхи зургаануудта, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд болон госхозуудта баярай суглаанууд, митингнүүд, совет мэргэжэлтэдтэй хани халуун уулзалганууд, үдэшэнүүд болоно. Монгол-совет арадуудай хани барисаан, бүхы талын харилсаан тухай лекци, элидхэлнүүд уншагдана.

Улаан-Баатарта «Совет Сибирь, Алас-Дурна зүг» гэһэн фотовыставкэ эмхидхэгдэнхэй.

СИБИРИИН ГАЗ МОСКВАДА

Октябриин 25-да Москвагай захада туйлай ехэ дүлэн нособо. Игэжэ Тюменьскэ областиин хойто районууд — Ураал — Поволжи — түб хото гэһэн газопроводой барилга дүүрэбэ гээшэ.

Энэ газопроводой утань 3 мянгаһаа дээшэ километр, соргонуудайнь диаметр 1420 миллиметр, жэлэй туршада 15,5 миллиард кубометр газ үгэжэ байха юм. Гадна энэ барилга Сибириин байгаалиин баялигые ашаглалгада шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна.

Газопроводой барилга болзорһоо хоёр һара урид дүүргэгдээ. Агууехэ Октябриин 57-дохи жэлэй ойн урда тээхэнэ Тюмениин газ манай ороной Европодохи хубиин түб районуудта, Москва хотодо үгтэбэ.

Октябриин 25-да Москвада энэ магистраль баригшадай, ашаглагшадай митинг болоо.

Энэ газопровод баригшадта эльгээһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгые нефтиин, газай промышленностиин предприятинуудай барилгын министр Б. Е. Щербина уншажа үгөө.

Митингдэ хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэг баталан абаа.

КОНФЕРЕНЦИ АЖАЛАА ДҮҮРГЭБЭ

Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, Байгал далай шадарай байгаалиин баялигуудые зүбөөр хэрэглэхэ асуудал тушаа зарлагдаһан научно-практическа хоёр үдэрэй конференци Улаан-Үдэдэ боложо, ажалаа үсэгэлдэр дүүргэбэ. КПСС-эй Буряадай обком, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиал, СССР-эй АН-ай Сибириин отделениин промышленна үйлэдбэриин экономико болон эмхидхэлэй институт энэ конференци зарлаһан байна.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ профессор **В. Р. Филиппов** хуряангы үгэ хэлэжэ, конференци нээбэ.

КПСС-эй ЦК-ай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудай ёһоор Байгал шадарай байгаалиин баялигуудые зүбөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые улам хүгжөөхэ тухай асуудалаар КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев**, Эрхүүгэй областиин түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ **Л. К. Змановских**, Шэтын областиин түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ **В. И. Исаев** гэгшэд элидхэлнүүдые хэбэ.

Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, Байгал шадарай байгаалиин баялигуудые зүбөөр хэрэглэхэ тухай шухала асуудалнуудаар: КПСС-эй Буряадай обкомой секретарьнар **К. М. Продайвода, В. Ф. Лысов**, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай президиумэй түрүүлэгшэ профессор **В. Р. Филиппов**, СССР-эй үнгэтэ металлургиин министерствын «Гипроцветмет» гэжэ институдай түлөөлэгшэ **И. В. Глушков**, СССР-эй энергетикэ, электрофикациин министерствын «Энергосетьпроект» гэжэ институдай директор **К. В. Зубанов**, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Сибирь ба Дурна зүгэй географиин институдай эрдэмтэ секретарь **К. Н. Мисевич**, РСФСР-эй ой модоной ажахын министрэй орлогшо **Л. В. Грибанов**, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые ба байгаалиин баялигые шэнжэлхэ СССР-эй АН-ай Президиумэй дэргэдэхи комиссиин научна хүдэлмэрилэгшэ **Е. С. Старостин**, «Востсибуголь» комбинадай начальник **М. И Шадов**, Буряадай геологическа управлениин начальник **А. С. Филько**, химическэ промышленностиин технико-экономическа шэнжэлэлгэ хэдэг эрдэм-шэнжэлэлгын институдай лабораторие даагша **Т. К. Синичкина**, городуудай проект табидаг Ленинградай институдай директорэй орлогшо **Г. Е. Сергачева**, СССР-эй АН-ай СО-гой промышленна үйлэдбэриин экономико ба эмхидхэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэ профессор **П. Г. Олдак**, СССР-эй ой модоной болон модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын «Гипролестранс» институдай главна инженерэй орлогшо **Т. И. Логинов**, СССР-эй мелиораци ба уһанай ажахын министерствын «Союзводпроект» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлэй главна инженер **Е. Н. Озерова**, СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын барилгын материалнуудай экономикын эрдэм шэнжэлэлгын бүхэсоюзна институдай директорэй орлогшо **В. И. Везломцев**, РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын техническэ управлениин начальник **И. Я. Лейченко**, Эрхүүгэй хүдөө ажахын институдай профессор **Б. Н. Скалон** болон бусад элидхэлнүүдые хэбэ.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Президиумэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо академик **А. А. Трофимук**, конференцидэ хабаадалсажа, үгэ хэлэһэн байна.

Үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, Байгал далай шадарай байгаалиин баялигуудые зүбөөр, гамтайгаар хэрэглэхэ асуудалаар конференци дурадхалнуудые баталба.

А. ДЕРИГЛАЗОВ.

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай үндэр дээдэ бүтээсэ, үйлэдбэриин ехэ ашаг үрэ туйлагты, алмалта арьбалалһо гурим наринаар сахигты, бүри ехэ, эрхим шанартай, гаргаша багатай продукци үгэхые оролдогты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 57 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

КПСС-эй РАЙКОМУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ— ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Хэжэнгын аймагай «Первомайский» совхозой механизатор А. П. Гусев, Худанай совхозой шофер Д-Д. Г. Тыкшеев, «50 лет Октября» совхозой hаалишан О. Н. Машарова гэгшэд КПСС-эй райкомой бюро дээрэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаба.

Эдэнэр ажалдаа ходо түрүү зэргэдэ ябадаг, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Жэшээлхэдэ, нүхэр Гусев трактористаар хүдэлхэ зуураа, газар хахалалгаар халаанайнгаа даабариие 110 процентhээ бага бэшээр дүүргэдэг байна. Харин Октябрина Николаевна Машарова hүү hааха түсэбөө 115 процент дүүргэжэ, ажахы соогоо түрүүлжэ ябаhан hаалишадай тоодо оролсоно.

Шофер Даши-Доржо Гармаевич Тыкшеев ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, даажа абаhан техникээ hайнаар харууhалан ябадаг. Тиимэhээ хүдэлмэридөө тон hайн үрэ дүн туйладаг байха юм.

ЭЭЛЖЭЭТЭ БЮРО

КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюро «Промышленность болон барилгада ажалай нөөсэ, арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэхэ талаар КПСС-эй Харьковска обкомой ябуулhан эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай» партиин ЦК-гай абаhан тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада Хэжэнгын уурхайн управлениин юу хэжэ байhан тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Тус предприятиин партийна профсоюзай организацинууд КПСС-эй ЦК-гай тогтоол бэелүүлхэ талаар зарим тэды эмхидхэлэй, ниитэ политическэ хүдэлмэри ябуулаа гээд партиин райкомой бюро тэмдэглээ.

Ажалай нөөсэ, арга боломжонуудые үйлэдбэридөө үргэнөөр хэрэглэhэнэй ашаар барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ юhэ hарын түсэб 102 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэ ажалай бүтээсэ 100,3 процентээр дээшэлүүлэгдэhэн байна.

Мүн социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, тэрэниие эмхидхэхэ талаар партийна, профсоюзай организацинууд хүдэлмэриеэ яhала hайжаруулаа.

Предприятиин зургаан хүдэлмэришэдтэ «Мэргэжэлээрээ эрхим», хорин хүндэ «Коммунис ажалай ударник» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Үшөө 200-гаад хүдэлмэришэд эдэ нэрэ зэргэнүүдэй түлөө тэмсэнэ.

Гэбэшье дутуу дунданууд үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, зарим барилга саг соогоо ашаглалгада оруулагданагүй. Кадрнуудай hэлгэлгэ үшөөл горитой зандаа. Мүн ажалай журам эбдэхэ ушаршье дайралдана.

Эдэ мэтын дутуу дунданuудые усадхабал, Хэжэнгын рудоуправлениин коллектив юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар түгэсхэхэ дүүрэн арга боломжотой. Тиимэhээ партийна, профсоюзай организацинууд хүдэлмэриеэ улам hайжаруулхын тулада тэмсэхэ ёhотой гэhэн тобшолол хэгдээ.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БАРИЛГАДА ХҮСЭН, ШАДАБАРИ ХЭРЭГТЭЙ

Партийна ажабайдал

Мүнөө хүн бүхэн хаанашье ябаа хадаа түби дэлхэй дээрэ, орон соогуураа, түрэл нютагтаа боложо байhан hониниие радио, газетэhээ мэдэжэ абадаг, танилсадаг гээшэ ааб даа. Зүгөөр хүдөө нютагуудай залуу үетэн сүлөө сагаа зохидоор, ашагтай туhатайгаар үнгэргэхэ болоходоо соёлой hайн гуламтагүй дээрэhээ ондоо тээшээ хадуурдаг, доротожо ерэбэл, архишье уужа hамаарна бшуу. Теэд архидалга hайн юумэндэ асардаггүй hэмнай. Харин олон сонхонуудаараа гэрэлтэн, гоё hайхан уряа лозунгнуудаараа урин байдаг мантан томо, соёлой ордон гү, али гоёор шэмэглэгдэнхэй клубууд hүүлэй үедэ Баргажан голдо тон үсөөнөөр ашаглалгада тушаагдана. Мүнөө үе сагта соёлой hайн байшан, клубгүй hаа, хаана ошохо, юу хэхэ болонобши?

hанаад үзэе. Нёдондо Уланай дунда hургуулиин спортын шэнэ, гоё, hаруул залтай болоходонь, ехэ баяр болоо hэн. Тиихэдэ нютаг бүхэнhөө спортсменүүд сугларжа, баскетболоор аймагай түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөө үнгэргөө hэн.

Аймаг дотор хэгдэжэ байгаа барилга тухай асуудал КПСС-эй Баргажанай райкомой ээлжээтэ пленум дээрэ hаяхан зүбшэн хэлсэгдэжэ, ажахы, предприятинуудта хэгдэхэ, мүнөөдөө бүтээгдэхэ ёhотой барилгануудай ябаса, саашанхи зорилгонууд хаража үзэгдөө.

Юhэдэхи табан жэлэй үнгэрhэн энэ үе соо аймаг дотор гол түлэб ажаhуудалай, малай байранууд олоор баригдаа. Энэнышье ойлгосотой. Тиибэшье, эдэ барилгануудай зариманиинь элдэб эсын жэжэ бужа дутагдалнуудhаа уламжалан, мүнөөдэр хүрэтэр ашаглалтада тушаагдаагүй байhаар.

Эндэ хэн зэмэтэйб гэhэн асуудал нэн түрүүлэн гарана. Аймагай ажахынуудта барилгын хүдэлмэринүүдые барилгын тусхай организацинууд эрхилдэг байна ха юм. Тус организацинууд Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудаар таража, ажахынуудай захилаар барилга хэдэг. Тиихэдээ хэдэхэн аад, мэргэжэл багатай хүнүүдhээ бүридэhэн бригада ерэжэ дээ, тэрэ доронь юу хээд орхихоб даа? Эдэнэрэй дунда ажалай журам hула, хүдэлмэриин үедэ архи уухо, зайгуултаха ушар үзэгдэнэ. hайн бэлэдхэлтэй дархашуул, шулуушад гэхэ мэтэшэлэн, богонёор хэлэхэдэ, түгэс мэргэжэнхэй барилгашад дуталдана. Зүгөөр тэдэнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ тухай асуудал хүтэлбэрилэгшэдэйнь талаhаа анхарагдаагүй шахуу. Байгша оной 9 hарын туршада барилгын организацинуудhаа 536 хүнэй ажалhаа гаража ошоhон ушар хадаа дээрэ хэлэгдэhэн дутуу дунданuудые элишэлжэ үгэнэ. Пленум дээрэ элидхэл хэhэн КПСС-эй райкомой секретарь В. Я. Махов, үгэ хэлэгшэд энэ асуудалые али бүхы талаhаань шэнжэлhэн, дутуу дунданuудые дары усадхаха хэмжээ ябуулганuудые дурадхаа.

— Ажабайдалай улам hайжаржа, баян дэлгэр боложо байгаа үе сагта, жэшээлбэл, соёл гэгээрэлэй ёhотой гуламтагүй, «шэхэ дүлиин, нюдэ балай» hууха гээшэ мнай тиимэшье зохид гэхээр бэшэ ха. Үмхиржэ налхиишаhан муухан клуб руу хүниие уриха, юу харуулха болонобибди? Өөhэдынгөө хүсөөр соёлой ордон бариха гэлсээ бэлэйбди. Зүгөөр проект зохёогоод, гаргашаяа тоолоод, шадабариия хараад үзэхэдөө, өөhэдөө бүтээжэ шадахагүй байhанаа ойлгоо hэмди. Эгээ тиихэдээл ПМК-да хандаха баатай болоо бэлэйбди. ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэд зүбшөөлөө үгэhэн, найдуулhан аад, манда ерэхээ мартажархиhаниинь харамтай, гомдолтойшье байна, — гэжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Б. Б. Ринчинов мэдүүлбэ.

Ажахынуудта барилга хэхээр ерэhэн барилгашад тон мууса хүдэлнэ, объектнүүдые саг соонь бүтээнэгүй гэхын аргагүй. Гурбан жэлэй туршада аймаг дотор малай арба гаран байра, Баргажан, Баян гол тосхонуудта 1240 hурагшадай hураха hургуулиин шэнэ байшан, Юбилейнэ тосхондо больница болон бусад барилганууд бодхоогдоhон байна. Зүгөөр Хилганын колхоздо, Баргажанай совхоздо hаяын үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгтэхэ ёhотой байрын гэрнүүд үшөөл тушаагдаагүй зандаа. Шалтагааниинь гэхэдэ, пээшэн бариха хирпиисэ, досоо талыень сагаадаха извёосхо дуталдана.

«Бурводстрой» трестын нүүдэл оньhожоруулагдаhан колоннын хүдэлмэришэд аймаг дотор хэгдэхэ ажалые унжагай нобшоор хэнэ. Жэшээнь, Уланай колхоз бэлшээри болон сабшалангай газараар бага юм. Тиимэhээ дээрэ дурсагдаhан коллективтэ намаг газарые хатааха, уhанай нэмэхэдэ, тэрэнэй набтар газарта гарахагүйн тула Баргажан голой эрьеэр хаалта хэхэ даабари үгтэлэн байгаа. Трестын барилгашад энэ хүдэлмэриие хоёр жэлэй туршада хэжэ дүүргэхэ даабари абаhан аад, үгэдөө хүрөөгүй. Мүн эдэнэр Баргажанай совхоздо 3000 гектар газар сэбэрлэхэ даабаритай юм. Эдэ бүхы хүдэлмэри унжагай нобшоор хэгдэнэ. Харин энэ ушар ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй hанаа зобооногүй гэжэ үгэ хэлэhэн ажахын хүтэлбэрилэгшэд шүүмжэлээ.

Хабар, намарай үедэ Баргажан голые гаталхань ехэл түбэгтэй юм. Тиимэhээ энэ гол дээгүүр хүүргэ бариха тусхай отряд байгуулагдаhан байна. Тус хүүргэ 1976 ондо ашаглалгада үгтэхэ юм. Мүнөө эндэ голой хоёр эрьеhээ тусхай бахананууд hуулгагдажа захаланхай.

— Байгша оной дүүрэтэр 150 мянган түхэригэй барилга хэжэ, хараалhан түсэбөө дүүргэхэ зорилго урдаа табинабди. — гэжэ тус отрядай начальник нүхэр Поспелов пленумдэ хабаадагшадые найдуулба.

Пленум дурсагдагша асуудалаар тодорхой шиидхэбэри баталан абажа, аймагай ажахынуудта хэгдэхэ барилгын бүхы хүдэлмэри саг соонь дүүргэжэ, юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй түсэбые сүм дүүргэхэ зорилго табиhан байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай корр.

Хура бороогой хэды hаад хүргөөшье hаа, наратай сэлмэг үдэрнүүд тогтожо, хуряалгада эгээл таатай болоходонь, унаhан малгайгаа абангүй хүдэлхэ саг ерээ hэн.

Туранай совхозой тарияашад, механизаторнууд нэгэ жэгдээр, эршэтэйгээр хүдэлжэ, таряа хуряалгаяа дүүргэбэ.

ТАРЯА ХУРЯАЛГА ДҮҮРЭЭ

Таряа хуряалга дээрэ эрхим комбайнернууд Доржиев Александр Лопсонович, Сотников Сергей Сыдыкович, Инхеев Дамби Лопсонович болон бусад ажалай үльгэр жэшээ харуулаа. «Комбайнай hүүлээр — плуг» гэдэг гуримые механизаторнууд нарийнаар сахиба. Тиигэжэ мүнөө совхоз 400 гаран гектар намарай паар хахаланхай. Игэжэ совхозой механизаторнууд сагай уларилтай тэмсэн, тарьян ажалаа бүхыдэнь дүүргэжэ үрдибэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дээрэнь — (зүүн гарhаа) совхозой түрүү комбайнернууд Б. Маншеев, А. Доржиев, Н. Шагдуров, доронь — комбайнер С. Сотников.

К. ГАБАЕВАЙ фото.
Түнхэн.

ШЭНЭ КОМПЛЕКС

...Барилга түлэг дундаа. Тугалнуудай түрүүшын зургаан томо байра, хажуудань тэжээл буйлуулдаг цех, ветеринарна блок, табан автомашинын багтаха гараж, санитарна албанай цех нэгэн доро бодхоогдожо байна.

— Үшөө ямар байранууд баригдаха юм? — гээд, Ивалгын гунжадые түлжүүлхэ томо байрануудай барилгын мастер Николай Ефимович Филицынhээ асуухадамнай:

— Харана гүт, тэрүү тэрэ фундамент шудхажа байhан барилга? Энэмнай административна корпус гээшэ, тэрээн соо гуша-дүшэн хүнэй нэгэн доро эдеэлхэ столово, мэргэжэлтэдэй таhагууд байха юм. Тэрэнэй хажууда далан хүнэй хамтын байрын гэр барихабди.

Дүн хамта 73 бага, ехэ байранууд баригдаха юм. Малай байранууд бүхыдөө оньhожоруулагдаха байна. Тусхай цех соо бэлэн болоhон тэжээл транспортёроор дамжан, малай байрануудта оруулагдаха. — гээд, мастер дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

ОПХ-гай ахалагша зоотехник Алексей Алексеевич Хажеев бидэниие hая баригдажа байhан байранууд соогуур дахуулан харуулба. Энэ хадаа дүн хамта таба хахад миллион түхэригэй барилга бодожо байна гээшэ. Комплексые республикын колхозуудай совет барина. Гушан хоёр ажахы энэ барилгада мүнгэ hомолжо, хубитаяа оруулна. Зүгөөр мүнгэнэйнь эхэнхи хубиие ОПХ hомолхо юм. Тиимэhээ гунжадые үдхэхэ энэ түб ОПХ-гай хүтэлбэри доро байха юм.

— Хайшан гээд хүдэлхэ, ямар удха шанартай комплекс байхаб?

Нэн түрүүн энэ барилгада хабаадаhан 32 ажахыhаа нэгэ hаратай эмэ тугалнууд худалдагдажа абтаха юм. Тэдэ тугалнууд комплексдо асарагдахадаа hарын туршада карантинай цехтэ байлгагдаха болоно. Тиихэ зуураа ветеринарна, зоотехническэ шэнжэлэлгэдэ орохо, ветеринарна hэргылэмжын хэмжээнүүд хэгдэхэ юм. Тэдэнь үүлтэр үүлтэрээрээ илгагдажа, бонитировко гарга. Ажахы бүхэнэй тугалнууд өөhэдын тэмдэгтэй байха юм. Иимэ хүдэлмэриин хэгдэhэнэй hүүлээр үүлтэр hайнтай, элүүр, тобир тугалнууд корпусуудаар тараагдаха. Хамтадаа тугалай 24 байра баригдаха. Байра бүхэн соонь 600 тугал байлгагдахаар хараалагдана. Эдэ байранууд соо тугалнууд зургаа hаратай болоторoo баригдаха байна. Тиихэдээ витамин, микро-нэмэлтэ болоод белково зүйлнүүдтэй тэжээлээр дүүрэн хангагдаха юм. Тиихын тула тусхай рацион табигдаха.

Тугалнуудай зургаа hара хүсэхэтэйнь зэргэ баhал ветеринарна, зоотехническэ шэнжэлэлгэ хэгдээд, томожоhон hүрэгтэ эльгээгдэхэ болоно. Тэндэнь тугалнууд хоёр жэлтэй болоторoo байха. 15-18 hаратай эмэ хашарагууд искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнэ. Удаань хашарагуудай хээли ехэтэй болохолоор анхан ямар ажахынуудhаа худалдагдажа абтаа hэм, тиишэнь худалдан бусааха жэшээтэй.

Игэжэ мал үдхэхэдэ ямар удха шанартайб? Нэгэдэхеэр, республика дотор бодо малай үүлтэр түргөөр hайжаруулхада туhалха гээшэ, хоёрдохёор, эндэ эмэ хашарагуудай шэнжэ, шанарыень, уг гарбалыень харалсажа, саашадаа ямар фермэдэ hаалиин гү, али мяхалиг малай үүлтэрэй мал барихада ашаг үрэтэй байхаб гэжэ тодорхойлдог байха юм. Ажахынууд комплексhоо абаhан гунжадаа шэнжэлжэ, ашаг шэмэ ехэтэйнүүдhээнь гараhан эмэ тугалнуудые баhал тэрэ Ивалгын копмлекс руу эльгээхэ ушартай.

Гурбадахяар, нэгэ газарта малай тэжээл бэлэдхэхэдэ таарамжатай, алмалтатайшье боложо үгэнэ гээшэ.

Гунжадые үдхэхэ энэ комплексдо хамта 7 мянга гаран хашарагай байха байра баригдаха юм. Комплекс бүхыдөө хашаагаар хорёолоотой байха. Комплексын газаа hайжаруулагдамал бэлшээри түхеэрэгдэхэ байна. Тэрээн соо тугал, буруу, хашарагууд бэлшээгдэжэ байха хараатай.

Гунжадай энэ комплексын түрүүшын байранууд ерэхэ жэлдэ ашаглалгада үгтэхэнь.

Д. ДЫЛГЫРОВ,
манай корр.

Хэблэлэй асуудал

ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭД... ТУХАЙ ХАЛУУН ҮГ...

Манай парти, совет арад «улаан бургааhан мэтэ» үргэжэ ябаhан залуушуулда эсэгэ ёhоор хандажа, ямаршье сагта ажалай оншодо hургажа, ажабайдалай арюун hайхан замда гаргадаг гээшэ. Мүнөө үедэ энэ hайн hайхан ёhо заншал бүри үргэдэжэ, энээн тушаа ехэ хүдэлөөн дэлгэржэ байнхай.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев ВЛКСМ-эй XVII съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тус асуудал тушаа онсо тогтоhон байна. «... hурган хүмүүжүүлэгшэд — мэргэжэл шадабари ехэтэй, баян дүй дүршэлтэй багшанар мүн гэжэ хэлэхэ байнаб, — гээ hэн. — ...Эдэнэр hайн дураараа, зүрхэ сэдьхэлэйнгээ уряагаар залуушуулые ажалда дуратайгаар hургана, эрдэм мэргэжэлээ дамжуулан үгэнэ, хүдэлмэришэн ангиин баатарлиг ёhо заншалаар тэдэниие хүмүүжүүлнэ...»

Нээрээшье тиимэ ха юм даа. Аха нүхэд болоод, эхэ эсэгэнэрнай булта үеын үедэ тиигэжэ ябаhан түүхэтэй бшуу. Мүнөө үедэ энэ гайхамшаг хэрэгые улам саашадань үргэлжэлүүлжэ, хаахаанагүй ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа эхилэнхэй, Иимэ хүдэлөөе дэмжэжэ, олониитын, бүгэдэ зоной нангин хэрэг болгохын түлөө тэмсэлдэ совет хэблэл шухала үүргэ дүүргэхэ аргатай, дүүргэхэ уялгатайшье.

Энэ харюусалгатай уялгаяа зүбөөр ойлгожо абаhан манай олонхи аймагуудай газетэнүүд пропагандист, эмхидхэгшэ байhан үүргэеэ hайнаар дүүргэжэ байна. Жэшээлхэдэ hурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлөөнэй гүн удхые тайлбарилан ойлгуулхынгаа хажуугаар, тиимэ хүнүүд тухай зураглан бэшэжэ, партийна организацинуудай, ниитын эмхинүүдэй, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэжэ байhан ажал хүдэлмэриие харуулжа захалаа. Тиимэ газетэнүүдэй тоодо **«Баргажанай Үнэн»**, Улаан-Үдын аймагай **«Коммунизмын туяа»**, Хяагтын аймагай **«Ленинское знамя»** оролсоно. Эдэ газетэнүүдтэ толилогдоhон бэшэгүүдые (үшөө үсөөншье hаань) уншаад байхада, hургаал болоомоор, ухаан сэдьхэлдээ ядуужа абамаар юумэн олон. Юhэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, ажалай габьяа харуулжа байhан түрүүшүүл тухай, залуушуулай дунда тэдэнэрэй хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хайшан гээд ябуулжа байhан тухай тобшо hонороор, урин дулаахан зураглан харуулагдана. Энээнтэй хамта, зүбшэл заабари үгтэнэ, дурадхалнууд оруулагдана. Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой Ехэ-Хүдэрын фермын hаалишан нүхэр Чибакова аймагай газетын хуудаhан дээрэ «hурган хүмүүжүүлэгшэ» гэhэн бишыхан зураглал соогоо ахалагша hаалишан Маргарита Макаровна Сеченовада үнэн зүрхэнэй халуун үгэнүүдые зорюулба. «...27 жэлэй урда тээ hаалишан боложо ерээ hэм...», — гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. — Мүнөө тэрэ үнгэрhэн үеые баяр баясхалантайгаар hанадагби... Энэ хугасаа соо тэрэнэй заабаряар олохон hаалишад урган гараа...» Саашань фермэ дээрэхи ажал тухай, малшад нүхэд тухайгаа тогтожо, уншагшадаа hонирхуулба. Мүн иимэрхүү бэшэг «Родина» колхозой хоёрдохи тракторно-тарьяан ажалай бригадын бригадир, агитатор-хүмүүжүүлэгшэ Сергей Иванович Капустин тухай толилогдоо.

Тэрэшэлэн Кабанскын аймагай **«Байкальские огни»** газетын редакциин коллек-

тив «hурган хүмүү...
дүй дүршэлдэ—үр...
гэhэн гаршаг бии...
удха түгэлдэр б...
тунхаглажа эхил...
Тиихэдээ тэдэнэр...
элдэб жанр хэрэгла...
анхарал ехээр ...
шадана гэжэ хэлэ...
шье энэ асуудалаар...
ришэн ба хүдөө б...
эдэбхитэйгээр хаб...
шадаагүй байhан...
шэлтэй. Энэ дутагд...
хажа, саашадаа ол...
хабаадалгатайгаар ...
лүүлхэ зорилго таб...

Гэхэ зуура бусад...
нүүд энэ талаар бү...
hайнаар хүдэлмэрэ...
нэ гэхын аргагүй. ...
Хэжэнгын, Загарай...
минай аймагуудай...
нүүд энэ хэрэгтэ т...
анхарна, шэнэ ...
үшөөл hулаар дэмж...
рүүлнэ гэхэдэ алд...

Гадна зарим ай...
тодорхойлходо, «Б...
хлебороб» «Хур...
галнууд», Яруунын...
«Улаан туяа» газет...
нөө болотор огто ...
байhаар. Ажалай т...
болон алдар суута...
тухайгаа бэшэгүүды...
лоо болоходоо, тэдэ...
бодоо. hанал сэдьх...
шэлэн талануудые...
байса харуулжа ш...
байна. Тиимэhээ га...
лайнь амжалта ...
рилжа, энэ т...
баримтануудые дү...
раглахадань hониг...
но, hургаал абама...
обёорогдохогүй б...
Эдэ бүгэдэ ямар ш...
hаа гаранаб гэхэдэ,...
гэдэнэрэй, нэн тү...
дакциин бухы хүдэ...
шэдэй нютагайнгаа...
далтай холбоо бари...
тай, эдэбхитэдээр ...
hан дээрэhээ болоно...
дэрхэ ушартайбди.

hүүлэй үедэ ма...
публикада залуу ...
ажалда hургаха, хү...
хэ хүдэлөөн үдэр б...
сэ ехэтэй боложо б...
нөө Буряад орондо...
гаран мэргэжэлтэй...
ришэд залуушуулы...
хүмүүжүүлхэ хүн...
га бэелүүлнэ. Тэдэ...
Советскэ Союзай ...
циалис Ажалай 1...
нууд бии. Нэрлэбэл...
сэмбын фабрикын ...
дэлмэрилэгшэ Д. К...
ва, Борьёогой сов...
та хонишон Г. Л. ...
Сэлэнгын совхозо...
hаалишан Н. Л. Та...
Баргажанай аймага...
хонишон Ш. Л. Ц...
ва болон бусад бо...
шоор тэмдэглэхэдэ...
магтуулжа, ажалда...
жа ябаhан аха нүх...
бүхэндэ олон да...
хүмүүжүүлхэ хэрэ...
түрүүшүүлэй ёho...
тэдэнэй нангин уя...
хой. Эдэнэрэйнгээ ...
хэлые дэмжэн хү...
рэгтэ ёhото хубит...
хын түлөө тэмсэхэ ...
лэлэй бүхы хүд...
шэдэй гол зорилго...
гэн болоно.

Залуушуулай ду...
лагдажа байhан эз...
ехэтэй үүсхэлэй ...
тэй, дам саашаа х...
хамта партийна, к...
болон профсоюзай...
цинуудай оруул...
тэдэнэй эдэбхитэй...
далсаха, шадамар...
бэрилхэ үүргэнь у...
шэлнэ. Ушар ним...
асуудалнуудта онс...
хандуулжа, бүри ...
гыгээр бэшэхэ, hай...
руулха шухала.

— Совет хэблэ...
тиингаа табиhан ...
бэелүүлхэ талаар б...
дүршэлтэй юм. Т...
бөөр хэрэглэжэ, ...
гануудаа амжал...
дүүргэхэнь лабтай.

Ив. ОЧ...
КПСС-эй обком...
лэлэй секторые ...

Совет орон: ШЭНЭ hОНИН

СССР—ФРАНЦИ: ЗАМБУУЛИНИИЕ ШЭНЖЭЛХЭ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

КИЕВ. Замбуулиниие шэнжэлэн, эб найрамдалай хэрэгтэ зорюулагдаха харилсаа холбоо тогтоохо зорилготой совет-француз зүблөөн эндэ hаяхан болоод дүүрэё. Замбуулиниие шэнжэлэгшэдэй хамтын туршалгын үрэ дүн зүблөөн дээрэ согсологдоhон, саашанхи зорилгонууд хараалагдаhан байна. СССР-эй Наукануудай академиин дэргэдэхи «Интеркосмосой» совет замбуулиниие шэнжэлдэг Францийн национальна түб эрдэмтэдэй энэ уулзалга эмхидхээ.

«Интеркосмосой» соведэй түрүүлэгшэ, академик Б. Н. Петров тэрэнэй дүнгүүд тухайда ТАСС-ай корреспондентын гуйлтаар хөөрэжэ үгэбэ.

— Замбуулиниие хамтадаа шэнжэлхэ тухай правительстванууд хоорондын хэлсээндэ гар табигдаhанhаа хойшо үнгэрhэн найман жэлэй турша соо ехэ юумэн хэгдээ. Жэшээнь, лазерай туhаламжаар hарые шэнжэлхэ хамтын туршалга хэгдэжэ, Дэлхэй hара хоёрой хоорондохи зай тон тоти мэргэнээр—оройдоо 40 сантиметр хүрэтэр алгасаатайгаар тодорхойлогдоhон байна. «Марс-6», «Марс-7» гэжэ автомат станцинууд дээрэ манайшье, францушье приборнууд тодхогдоhон байгаа.

«Аракс» гэжэ хамтын туршалгын бэлэдхэл мүнөө дүүрэнтэжэ байнхай,—гэжэ Б. Н. Петров хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ хэлэбэ.—Индиин океанай урда хубидахи Кергелен гэжэ олтирог дээрэhээ совет аппаратуратай француз ракетэ ниидхүүлэгдэхэ юм.

ТАБА МИЛЛИОН ТОННО ХЛОПОГОЙ ТҮЛӨӨ

ТАШКЕНТ. Узбекистан таба миллион тонно хлопок суглуулжа абаха гэhэн зорилгоёо дүүргэжэ байна. Эндэхи ажахынууд дүрбэ миллион тонно хлопогые дүшэ нэгэн үдэрэй туршада хуряажа дүүргээ. Иимэ эршэмтэй, габшагайгаар хүдэлмэрилhэн ушар республика дотор урда тээнь үзэгдөөгүй юм.

Ургаса машинаар хуряаха түсэбөө дүүргэhэн Сырдарьинска, Ташкентскэ, Андижанска областьнуудай механизаторнууд агрегадуудаа жолоодон, плантацинуудтаа хоёрдохёо гаранхай. Халаанай турша соо 80 тонно хлопок суглуулха нормын орондо, хоёр рядтай машина бүхэнөөр 90 тонно, харин түрүү механигууд — жолоодогшод 140—200 тонно ургаса хуряаhан байна. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, хоёр зуу мянга гаран тонно хлопок суглуулагдажа абтанхай.

Бункер-тэргэ — бэлэдхэлэй пунктын хоорондохи конвейер таhалгаряагүй хүдэлнэ. Плантацинуудhаа үдэр бүри зуу мянган тонно хлопок ороно. Сырдарьинска, Джизакска областьнуудта хлопок хуряаха машинануудай хойноhоо хлопок суглуулха оньhон түхеэрэлгэнүүд табигдаа. «Сагаан алта» хуряалгаяа түргэдхэжэ, хүйтэн болотор дүүргэхын тула миллион хүн хлопогой полинуудта гараад, ажаллажа байнхай.

АЛДАРТА ОЙЕ УГТУУЛАН

ШЭТЭ. Забайкалиин предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта, соёлой байшангуудта аха дүү арадай hайндэр—МНР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ.

Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй областной таhагай түрүүлэгшэ В. Д. Васильев алдарта ойн бэлэдхэлэй ямараар ябажа байhан тухай ТАСС-ай корреспондентдэ нигэжэ хөөрэбэ:

hайндэрэй урда тээхэнэ область дотор хаа хаанагүй хани барисаанай суглаанууд болохо, лекци, элидхэлнүүд уншагдаха, митингнүүд эмхидхэгдэхэ. Монголой ажалшадай амжалтанууд тухай кинофестивальнууд үнгэргэгдэхэ юм.

Забайкалиинхид МНР-тэй нягта харилсаа холбоотой болонхой. Социализмын материальна-техническэ бааза байгуулха хэрэгтэнь хани харилсаата орондоо тэдэнэр туhална. Компрессорэй станцинууд, холодильна машинанууд, модо болбосоруулдаг станогууд, ашаа тээхэ, зөөхэ түхеэрэлгэнүүд манай областьhоо шэнэ барилганuудта эльгээгдэжэл байдаг. Шулуу нүүрhэ, бусад ашагта малтамалнуудые шэнжэлэн ашаглаха зоно Монголой хилэ шадар байгуулагданхай. Эндэ Забайкалиин геологууд хүдэлнэ. Областиин малшад Монголой хилэ шадархи аймагуудта нарин ноохотой хонидые абаашажа, иимэ үүлтэрэй хонидтой болохо хэрэгтэнь монголшуудта туhалдаг байна.

Модо ургуулагшаднай арбаад мянган бургааhа, модо аха дүү орондоо эльгээнхэй. Комсомолшууд, залуушуул Чойбалсан хотодо, Халхын-Голой эрьедэ дурасхаалай паркнуудые hуулгаа.

— МРН-эй ойн баярта хабаадалсаха манай ороной партийно - правительственна делегациие КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев толгойлхонь гэhэн мэдээсэлые бидэнэр, бүхы совет хүнүүдтэл адляар, халуун баяртайгаар угтаабди,—гэжэ В. Д. Васильев хөөрэнэ.

НАМАРАЙ ТАРИЛГА КАЗАХСТАНДА ТҮЛЭГ ДУНДАА

АЛМА-АТА. Казахстанда хоёр миллион гектар намарай тарилга хэгдэхэ юм. Эды ехэ талмай эндэ түрүүшынхеэ намарай тарилгада зорюулагдаа. Тэрэнэй дүрбэнэй гурбан хубидань тарилга хэгдэнхэй.

Семиречидэ намарай тарилга нилээд үргэдхэгдэхэ, гэхэтэй хамта урдань намарай шэниисын таригдадаггүй байhан Кустанайдахи шэнэ газарай эхэнхи хубиие энэ ургамал эзэлхэ.

Республикын урда нютагуудай уhалагдадаг газарта хүйтэндэ тэсэмгэй ороохото ургамалнуудые тарихадань, гектар бүриин ургаса арбаад центнерээр нэмэнэ. Энэ жэл Приуралида, «Чаганский» совхоз, «Путь к коммунизму» колхоз болон бусад ажахынууд хабар тариhанhаа hураггүй ехээр—гектар бүриин гурба—табан центнерээр үлүү—«Мироновская-808» гэжэ шэниисэ намарай хара таряа хуряажа абаба.

Гектар бүриин 50—60 центнер ороохо үгэхэ шэнэ сортын үрэhэн Казахстанда таригдадаг болохонь. «Днепровская-521» гэдэг шэнэ түхэлэй шэниисэ Семиречидэ таригдана. Алма-Атын областьдо хэгдэхэ намарай тарилгын хахадые энэ сортын шэниисэ эзэлэнхэй.

БАМ-ай ЗАХИЛНУУДТА— ҮРГЭН ХАРГЫ

ЕРЕВАН. «Армхиммаш» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл Байгал-Амарай түмэр замай барилгада, зорюулжа бүтээhэн юумэнүүдээ ябуулжа эхилбэ. Ороной габшагай барилгын адресаар хүсэтэ бүлүүрнүүд эльгээгдээ. Тэдэнь БАМ-ай барилгашадые уhаар хангаха, түмэр замай табигдаха намаг налхитай газарые хатаахада хэрэглэгдэхэ юм.

Ереванай электромашина бүтээгшэд БАМ-ай барилгашадта нүүдэл 80 электростанци эльгээжэ, даабаряа хоёр дахин үлүүлэн дүүргээ. Кабелиин, автомобилиин заводуудай коллективүүд бүтээhэн захилнуудаа hаяар эльгээжэ эхилхэнь. Бүхы предприятинууд БАМ-ай захилые түргэнөөр дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

РЕКТОРНУУДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

КИРОВ. Дээдэ hургуулинуудай дэргэдэхи арадай университедүүдэй хүдэлмэриие улам hайжаруулха гол асуудал эндэ болоод тараhан вузуудай дэргэдэхи арадай университедүүдэй ректорнүүдэй семинар дээрэ зүбшэгдөө. Россин Федерациин бүхы областьнуудай түлөөлэгшэд, бусад республиканuудhаа ерэhэн айлшад энэ семинарта хабаадалсаа. hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдээ, ажалайнгаа дүй дүршэлые халан абалсаа, тиимэ университедүүдэй хэшээлнүүдтэ байлсаа.

Киров хотодо иимэ семинарай зарлагдаhаниинь дэмы бэшэ юм. Энэ талаар эндэхид баян дүй дүршэлтэй. Область доторнь арадай 160 университет нээгдэнхэй. Тэдэнэй 300 факультедтэ 42 мянган хүн эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлнэ.

150 МИЛЛИАРД КИЛОВАТТ—ЧАС

ВОЛЖСКИЙ. (Волгоградска область). КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ Волгын ГЭС-эй ашаглалгада ... hоо хойшо 150 ми... киловатт-час электры... хүсэн үйлэдбэрилэг...

— Автомадуудые хүсөөрнь хэрэг... ашаар энэ станци т... да сэнтэй элишэ хүс... дэг: киловатт-часын... мүнгэнэй арбадахи ... бага болоно,—гэжэ ахамад инженер Э. С. ...гусский хөөрэнэ. — ...энергетикын энэ ас... мо ГЭС-эй барилгад... шалагдаhан мүнгэн... түрүүшын табан жэл... шада харюулагдаад, ... ороной жэл бүри ... ажахыда 100 милли...ригэй олзо оруулна.

Волгын ГЭС-эй ... сэнтэй элишэ хүсэ ... ехэ ехэ предприяти... Волгоградай хими... нат ба алюмини... Волжский хотодохи ... зивна, синтетическ... гай заводууд болон ...—hүүлэй жэлнүүд... даhан байна.

Түсэбтэ табан жэл... дорхойлхы, дүрбэдэ... дэ станциин коллекти... наар хүдэлнэ. Түсэ... дуур 213 миллион ... ватт-час электрын э... сэ үйлэдбэрилжэ, ... Волгоград, Липецк ... ороной индустриальн... түбүүдтэ дамжуулаа.

(ТАССай ко...

Агууехэ илалтын 30 жэлэй ойдо

„ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭМДИ“

(Республикын ажалшад иигэжэ мэдүүлhэн байна)

...зэбүүрхэжэ байhанаа мэдүүлээд, гартаа буу барижа, сэхэ дайлалдаха гүйлтагайгаар ажалшад хандадаг байба. Жэшээнь, гүрэнэй заводой (мүнөө авиационно) транспортно таhагай 26 хүдэлмэришэд hайн дураараа Улаан Армида мордохо мэда мордоhон бүhэтэйшүүлэй оронда трактор, комбайнуудай жолоодо hуужа байба. Урда тээнь Кабанскын МТС-тэ трактористаар хүдэлжэ ябаhан Таня Михайлова, Паша Капустина, Фекла Дубинича, Дуся Никитина гэгшэд hөөргөө бусажа, трактортаа hууха гүйлтагайгаар хандаад, МТС-тэ ерээд hэн. Хамтадаа 11 эхэнэр-трактористнууд МТС-ээ бусаhан байна.

«Булад хүлэгтөө hууя», гэhэн уриатайгаар Кабанскын МТС-эй 50 басагад-курсануудта hурагшад Буряад ороной бүхы эхэнэрнүүдтэ хандаhан байна. Бүхы бүhэтэйшүүлэй гартаа буу барижа, харата дайсантай тэмсэжэ ороходонь, бидэнэр, эхэнэрнүүд шэн габьяата ажалаараа эдээндээ туhалха ёhотойбди. Хэрбээ хэрэгтэй болоо hаань, бидэнэр өөhэдөө буу барижа, сэрэгшэдтэй хамта жагсахабди, — гэжэ эдэнэр мэдүүлдэг бэлэй.

Кабанскын МТС-эй басагадай үүсхэлые республикын бүхы МТС-үүдтэ дэмжэбэ. Жэшээнь, партиин Мухар-Шэбэрэй райкомой бюро 1941 оной июниин 30-да иимэ тогтоол баталба: аймаг дотор 334 хүнийе трактористын мэргэжэлдэ hураха тэдэнэй 224 хүниинь ажаллажа ябаад hураха.

Харата муухайгаар гэнэдхээжэ, дайгаар ороhон фашис булимтарагшадые шоо үзэжэ, шуhа мяхаараа зэбүүрхэжэ байhанаа Буряад ороной ажалшад бултадаа мэдүүлhэн байна. Энээнтэй хамта ямар ехэ аюулай тохёолдоод байhые мүн лэ гүн гүнзэгыгөөр ойлгоо. Иимэ эрхэ байдалай тохёолдоод байхада, тархяа hанжуулаад, найдабаряа алдаад ябаашад манай дунда байха ёhогүй, хүсэеэ эршэдэн зангидажа, Эсэгэ ороноо хамгаалха хэрэгтэ зорюулха ёhотойбди гэжэ митингнүүд дээгүүр хүнүүд мэдүүлhэн байдаг.

Советскэ Союзай бүхы залуу үетэндэл адли республикын залуушуул Германиин фашизмда эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда татагдаhан дээрэ бэеэ тоолоод, дайнай түрүүшын үдэрhөө эхилээд, ажалай баатаршалга харуулжа эхилэлэй. 2200 комсомолшуудай хүдэлдэг городой томо томо предприятинуудта үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй нэгэшье хүн байгаагүй юм. Эрхимүүдынь үдэрэйнгөө нормо 500 процент хүргэдэг бэлэй. ПВЗ-гэй котельнэ цехэй комсомолшууд Барановский, Подзоров гэгшэд үдэрэйнгөө нормо 250—320 процент хүргэдэг, паровоз-хабсаралгын цехэй комсомолшууд-токарьнууд Пахомов, Калаганский, Сороковиков гэгшэд нормоёо 150—200 процент болгодог бэлэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда мордоhон үбгэд, аха дүүнэрэй оронда хүдэлөө гэhэн эхэнэр-ажалшадай хүдэлөөн республикын предприятинуудта дэлгэрээ hэн. 1941 оной июниин 22-hоо 30 болотор Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта 163 гэрэй эзэн эхэнэр ерээ hэн. Эдэнэр слесаринн, электромонтер болон бусад мэргэжэлдэ hуража эхилээ.

Хүдэлмэриин хүсэнэй дуталдахадань, модоной заводой хүдэлмэришэдэй hамгад яслиие сүүдхэ соо хүдэлгэдэг болгохо эрилтэ хэбэ. Улаан-Үдын мелькомбинадай хүдэлмэришэдэй hамгад дайнай эхилhэн тухайда мэдээсэлэй ерэмсээр бултадаа ажалда гаража, үбгэдтөө туhалалсаа бэлэй. Июниин 22-ой үдэр Большакова, Банчая, Стрельцова гэгшэдэй ударидалга доро 17 эхэнэр ажалда гаража, 11 вагоной таряа буулгаа hэн. Июниин 23-да Казакова Стрельцова хоёрой хүтэлбэри доро эхэнэрэй хоёр бригада байгуулагданхай байба. Эдэнэр 18 вагоной таряа буулгаа. Иигэжэ эдэнэр үдэр бүри ажалладаг болобо. Үйлэдбэриингөө даалгабари дүүргэхэ хэрэгтэнь туhалжа, ямаршье газарта хүдэлхэбди гэжэ эдэнэр мэдүүлhэн байна.

Бүхы хүн зонтоёо хамта республикын медицинын хүдэлмэрилэгшэд ниитын жагсаалда зогсобо. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ, шуhа үгэхэ хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Медицинын сестрагай мэргэжэл шудалха хэрэг басагадай дунда дэлгэрэлэй. Сэлэнгын пароходствын, Хяагта городой басагад иимэ үүсхэл гаргаhан байна. Энээниень бүхы аймагуудай комсомолой райкомууд, улаан хэрээhэнэй эмхинүүд дэмжэн дэлгэрүүлhэн байна. Кабанскын, Загарайн, Хяагтын, Түнхэнэй, Прибайкалиин аймагуудта, Улаан-Үдэ городто санитарна дружинанууд байгуулагдаа.

Дайнай түрүүшын үдэрhөө областной партийна организаци сагай эрилтэтэй зохилдуулан, хүдэлмэреэ шэнэдхэhэн байна. Партийна эдэбхитэд бодото туhаламжа үзүүлхэ зорилгоор аймагуудта гараhан байдаг. Дайнай эхилхэтэй хамта дайсание дараха хэрэгтэ, ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ партийно-политическэ хүдэлмэри сүм зорюулагдан ябуулагдадаг болоо бэлэй.

...дүүлгэ барияа hэн. Энэ заводой 50 наhатай хүдэлмэришэн нүхэр Жуков hайн дураараа Улаан Армиин сэрэгшэ болохо мэдүүлгэ митинг дээрэ бариба. Ондоо тээжэдүүлhэн хүбүүдээ мүн лэ иимэ удхатай телеграмма үгөө бэлэй. «Хүбүүнтээ сугтаа гартаа буу барижа, Гитлерэй нохосуудые Эсэгэ ороноо хамгаалхабди», — гэжэ мэдүүлээ агша hэн. Иимэ удхатай мэдүүлгэнүүд тэдэ үдэрнүүдтэ олоороо ородог бэлэй.

Отделени, цех, бригада, станок бүхэнэй сүүдхэ бүрин, hарын, кварталай түсэбүүдые дүүргэжэ, үлүүлэн дүүргэхэ ябадал туйлахын түлөө социалис мүрысөөн түрүүлхэ түсхэл Улаан-Үдын узелэй түмэр замшад 1941 оной июниин 25-да гаргаа hэн.

Энэ үүсхэлыень хаа хаанагүй дэмжээд, дээдэлүүлэгдэhэн социалис уралнуудые абадаг байба. Фронтын бүхы эрилтэ хангахын түлөө хүн бүхэн хүсэ шадалаа сүм зорюулан ажалладаг бэлэй. Жэшээнь, ажалай саг 8 часай туршада үргэлжэлжэ бэлэй, харин хэды шэнээн хэрэгтэйб, тэды шэнээн хүдэлмэридэг hэн. ПВЗ-гэй тусхай цехэй хүдэлмэришэд мэдүүлбэ. Мүн мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд энэ үүсхэлынь дэмжээд ойрын саг соо сэрэгэй эрэмдэг hураха зорилго урдаа табиба.

Республикын колхозууд болон совхозуудта энэ үүсхэл дэмжэгдэв. Эдэ колхозууд гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл дэлгэрбэ. Хэжэнгын аймагай 7 колхоз гүрэндэ тарха тушааха эхилээд, 1941 оной тоодо оруулжа, 1200 центнер ороопо оруулаа. Мүн Хориин аймагай, колхозуудай гүрэндэ таряа тушааhан тоо данса бии юм.

Эхэнэрнүүдэй оньhон техникэ шудалжа эхилhэн тухайда архивай материалнууд дотор уншанабди. Дайнай түрүүшын үдэр республикын ажалфронт эльгээхэ гүйлта... хэдэн мянгаадаараа... барииhан байна. Түрүүшын 10 хоногой туршада ... мэдүүлгэ ороо, тэдэнэй ... хамтаараа бэшэhэн ... нүүд байба. Фашис ... шадые шоо үзэжэ, ...

Д. ЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй обкомой партийна архивые даагша.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

НҮҮРhЭШЭДЭЙ БЭЛЭГ

Холбоолжоной уурхайн нүүрhэшэд КПСС-эй ЦК-гай Агууехэ Октябриин революциин уряада ажал хэрэгээрээ харюусаба. Эдэнэр hайндэрэй урда тээхи ажалай вахтада жагсахадаа арба hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэбэ. П. Коноваловай хүтэлбэрилдэг экскаваторщигуудай бригадын найман гэшүүд жэлэй хугасаа соо 1 миллион 300 мянган кубометр газарай хүрьhэ урбуулха түсэбтэй байhан аад, октябриин 15-най мэдээгээр тэрэнээ 1200 мянган кубометртэ хүргэбэ. Тэрэшэлэн экскаваторнуудай түрүү машинистнүүд А. К. Шевченко, Г. К. Брылев, Г. Д. Айсуев гэгшэд hайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлжэ ябана.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсоhон Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Далайтанай hаалиин фермынхид ноябриин долоон болотор hү hааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхээр шиидэнхэй. hаалишад Лидия Бадмаева, Вера Нимаева, Дари Цыренова, Бутыд Зоидуева, Зоя Балдуева гэгшэд hү hааха жэлэйнгээ түсэб үни хада дүүргэбэ. Буряадай республикын габьяата малшан Лидия Нимаевна Бадмаева байгша оной юhэн hара соо hаамхай үнеэн бүриhөө 2300 килограмм hү hаагаад, мүнөө табан жэлэй, түгэсхэхы жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

ХҮШӨӨ БОДХООГДОБО

Сэлэн-Дүүмэ тосхондо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарлигаар унаhан хүбүүдэй дурасхаалда гоё hайхан хүшөө бодхоогдобо. Энэ хүшөөе республикын уран зураашадай холбооноhоо ерэhэн мэргэжэлтэд бүтээгээ.

МАЛАА ШАХАН ТАРГАЛУУЛНА

Ацула гэжэ үзэсхэлэн hайхан газарта Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дүй дүршэлтэй малшан Бата Ванчиков ажалладаг. Тэрэнэй даадаг гүүртынхид 96 эрэ хашараг эдеэлүүлжэ, шэгнүүрыень ехээр нэмээнэ. Үнгэрэгшэ сентябрь hарада хашараг бүхэниинь шэгнүүрээ сүүдхэдэ дунда зэргээр 1270 граммаар нэмээгээ. Эдэ шахамалнууд мүнөө 369 килограмм татадаг hаа, ноябриин 20 болотор таргалуулагдажа, 400 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдахаар хараалагдана.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйе сахиха асуудалнуудаар президентын туhалагша Г. Киссинджертэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын Москвада хэжэ байгаа хөөрэлдөөнүүд дэлхэйн хэблэлэй анхарал ехээр татана. СССР США хоёрой хоорондын харилсаанай мүнөөнэй байдал ба саашанхи арга боломжонууд советско-американ дээдэ тушаалтадай уулзалгануудай үедэ үгэеэ ойлголсоhон, хэлсээнүүдые баталhан ушарнуудтай холбоотойгоор зүбшэлэгдэжэ байна гэжэ тэмдэглэгдэнэ. «Шахардуу байдал hуларуулха политикава үргэлжэлүүлхэ» хараа бодол хоёр тала баримталhаар гэжэ «Вашингтон пост» бэшэнэ.

Пакистанай премьер-министр З. А. Бхуттын албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэhэн тухайдань гадаадын хэблэл дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ. Кремль соо болоhон обедэй үедэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, З. А. Бхуттын хэлэhэн үгэнүүдэй тобшо найруулга тунхаглагдана. Эндэхи уулзалганууд Советскэ Союзай ба Пакистанай хоорондын хүршэ ёhоной харилсаае саашадань бэхижүүлхэ шухала алхам болохо гэжэ Пакистанай ба бусад газетэнүүд бэшэнэ. Эдэ хөөрэлдөөнүүд Урда Азидахи оршон байдалда hайнаар нүлөөлжэ болохо гэжэ Пакистанай «Морнинг стар» тоолоно. Советскэ Союз Пакистанда экономическа ба техническэ ехэ туhаламжа үзүүлдэг гэжэ «Доон» газетэ тэмдэглэнэ.

Эбтэй эетэй байхые хүсэгшэдэй б ү х э д э л х э й н московско конгрессэй — эб найрамдалай түлөө олониитын хүдэлөөнэй түүхэдэхи тон ехэ уласхоорондын хуралдаанай ойдо зорюулжа, олон оронуудай газетэнүүд статья, шэнжэлэлнүүдые тунхаглаба. Московско конгрессэй хүдэлмэри, тэрэнэй түгэсхэлэй документнүүд Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай эб найрамдалта гадаадын политикын дэмжэгдэдэг байhые лаблан баталаа гэжэ Чехословакиин «Руде право». бэшэнэ.

Лондоной «Таймс» Канадын премьер-министр П. Трюдогой Брюссельдэ ерээд байhан тухай мэдээсэхэ зуураа, «США-hаа Канадын дулдыдалгые иимэ аргаар бага болгохо бэзэбди гэжэ найдан». Европын оронуудтай политическэ, худалдаа наймаанай холбоо барисаагаа бэхижүүлхые тэрэ тон шухалада тоолоно гээд тэмдэглэбэ.

Сайгондохи политическэ зүришэлдөөнэй улам hүжэржэ байhан тухайда гадаадын хэблэл мэдээсэнэ.

(ТАСС).

ВАШИНГТОН

Сагаан байшанда уулзалга болобо

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Эрдэм болон техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Кириллинтэй октябриин 25-да Сагаан байшан соо уулзаба.

Хоёр ороной хоорондын научно-техническэ харилсаанай мүнөөнэй байдал ба тэрэниие саашадань үргэдхэхэ арга боломжонууд тухай хөөрэлдөөн болоо.

РИМ

Итали правительствагүй байhаар

ТАСС

Италиин шэнэ правительствые эмхидхэхэ даалгабариhаа арсабаб гэжэ христиан демократ А. Фанфани октябриин 25-да мэдүүлээ.

Парламентын хүтэлбэрилэгшэдтэй, политическэ партинуудай түлөөлэгшэдтэй зүбшэлэлгэнүүдые понедельнигтэ дахинаа хэжэ эхилхэб гэжэ президент Дж. Леоне мэдүүлбэ.

Итали гурба недели үлүүтэй соо правительствагүй байhаар.

ДЖАКАРТ

ИНДОНЕЗИИН МИНИСТРЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

1967 ондо хуули бусаар эзэмдэгдэhэн араб газар дайда дээрэhээ Израилиин сэрэгүүд зайлашагүй гаргагдаха ёhотой гэжэ Индонезиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Малик мэдүүлбэ. ООН-ой уласхоорондын үдэрөөр дашарамдуулан үгэ хэлэхэ зуураа, Дүтын Зүүн зүг тушаа Аюулгүйн Соведэй № 242 тогтоолые сэхэ шууд дүүргэлгэ — Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шиидхэхэ гансахан арга болоно гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

БОНН

ЕВРОПОДО АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ХАРИЛСАА ХОЛБОО ХАНГАХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зорилготой зүблөөе амжалтатайгаар дүүргэлгэ — мүнөө үеын гол шухала зорилго болоно гэжэ амгалан байдалай түлөө ФРГ-дэхи тэмсэлшэд, бусад оронуудай эб найрамдалай тала баригшадтал адляар, тоолоно гэжэ Баруун Германиин олониитын мэдээжэ ажал ябуулагша Элеонора Ромберг мэдүүлбэ. Эб найрамдалай, харилсаа холбооной, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэдэг комитедэй заседани дээрэ тэрэ үгэ хэлэhэн байна. Энэ зүблөөнэй хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүрэбэл, Европын арадуудай үмэнэхи политическэ, экономическа асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туhа хүргэхэ байха гэбэ.

ГАВАНА

Арадай hэримжые бэхижүүлхэ

ТАСС

Хархис хүсэнүүдэй hанаашалгануудта арадай hэримжэтэйгээр хандадаг байха гээшэ бүхы Португалиинхидай мүнөө үеын шухала зорилго болоно. Энээн тухай Пренса Латина агентстводэ интервью үгэхэдөө Португалиин премьер-министр В. Гонсалвиш мэдүүлhэн байна.

Арадай аша туhада тааруу экономическа политикын үндэhэ hуурие правительство хараалжа байна гээд тэрэ мэдээсээ. Мүнгэнэй сэнгэй дээшэлгэтэй, юумэнэй сэнгэй хүндэрэлгэтэй тэмсэхэ гээшэ хойшолуулашагүй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гээд тэрэ хэлээ. Иимэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэдэ хархис хүсэнүүдэй ябуулганууд бүри түрэнөөр hуларха байна.

Гвинейдэ, Ангола болон Мозамбигта бэеэ даанхай байдал олгохо ябадал колониальна шэнжэтэй оройдооше байхагүй, Африкын оронуудтай Португалиин харилсаанууд тааруугаар байгуулагдаха гэжэ правительство этигэлтэйгээр хандана гээд премьер-министр үргэлжэлүүлэн хэлээ.

ТОКИО

Эб найрамдалай аша туhада

ТАСС

Япондо КНДР-эй парламентска делегациин аяншалгада Японой үргэн олониитэ ехэ анхарал хандуулаа. Парламентнууд хоорондын уласхоорондын холбооной конференциин эндэ болоходо, тэрээндэ хабаадалсаhан делегацинууд Японой газар дээрэ олон уулзалгануудые хээ. Ороной демократическа хүсэнүүд, олониитэ энэ шухала аяншалгые үндэрөөр тэмдэглэhэн байна. Энэ хадаа хоёр ороной хоорондо хани харилсаа тогтоохо замдахи тодорхой алхам болоно гэжэ тэдэнэр тоолоно.

ЛОНДОН

Арганьбарагдажа, шарганьгазардаа

ТАСС

Лондоной аэропортын түшэмэл Хитроу үгэдэ орособгүй, үсэд байжа, Михаил Шапиро, Иосиф Буер, Циринский гэгшэдтэ, эдэнэй бүлэнэртэ Англи ошохо зүбшөөл үгөөгүй. Лондоной засагаархид иимээр угтаха юм гэжэ эдэнэрэй ухаан ойндошье ороогүй байгаа ха. Харин «сүлөөтэ харилсаан ба аяншалга, нютагжаха газараа hаадгүйгөөр шэлэн hунгаха» гэхэ мэтээр найдуулдаг английска хубхай номнолдо этигэшэhэн байгаа. Израильhаа ерэhэн эдэ эмигрантнууд иимэ гутамшаг байдалда орошобо. «Хүндэтэйгөөр» угтахын, гэр байра ба хүдэлмэри гансата үгэхын орондо, харин орон худараа тэдэнние оруулхаяа Британиин засагаархид огтолон арсаа.

Гэхын дашарамда, Англида нютагжахые хүсэhэн Иосиф Буер гэнтэ мэдэхэдэа, Англиин түрмэдэ хаагдашаhан байба. Буерай hамган ба үхибүүдые, Циринскиие бүлэнэртэйнь, тэрэшэлэн Шапирые Тель-Авив ошохо самолёдто hуулгатараа Лондоной аэропортдо хэдэн хоногто баряа.

Үнгэрэгшэ неделиин үеэр Лондоной аэропортдо болоhон ушаралай «геройнууд» хэд бэ гэхэдэ, сионис номнолдо этигээд, «Израильдахи диваажан» худар нүүжэ ошохоор шиидэhэн, урдын совет гражданинууд болоно. Тэдэ, «диваажан» гээшэнь сионистнуудай номнодог мэтээр торгон дээрэ хүльбэрхэ, тоhон соо умбаха юумэн үгы байшоо. Тиимэhээ Шапиро, Буер, Циринский мэтэ голхорон сүхэрhэн хэдэ мянган хүнүүд хайшаншье гээд hаань Израильhаа гаража ошохо гэжэ шиидэhэн байна.

Ушар юуб гэхэдэ, Англидахи еврейнүүдэй олон тоото «тэдхэлгын» эмхинүүд Израилиин эдэ иммигрантнуудые дүтэшье үзэхэгүй болошоод байба.

ГАДААДЫН ОРОНУУДАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН БАЙДАЛ

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС) Капиталис оронуудтахи малшад-фермэрнүүдэй байдал ойрын жэл хахадай турша соо хэсүү бэрхэтэй байха. Хүдөө ажахын үйлэдбэришэдэй уласхоорондын федерациин конференци иимэ тобшолол хэбэ. Тэрэнэй хүдэлмэридэ 18 ороной фермерскэ эмхинүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаа. Мяха хэрэглэлгэ капиталис оронуудта hүүлэй үедэ ехээр хороо. Юун дээрэhээ тиигээб гэхэдэ, юумэнэй үнэ эрид хүндэрhэнhөө, саарhан мүнгэнэй үнын унаhанhаа шалтагаалжа, бодото салин хүлhэнэй шадал бууpahан байна.

ДАККА. (ТАСС) Бангладешэй Арадай Республикын правительство оронойнгоо хүдөөгэй районуудые электрижүүлхэ түсэб зохёогоо. Тэрэнээ 1978 оной эсэс хүрэтэр дүүргэхээр хараална. Энээн тухайда министр А. Р. Серниабад мэдээсэбэ. Тус түсэб дүүргэгдэхэдээ, ороной экономическа хүгжэлтэдэ туhалха, тусхайлан хэлэбэл, хүдөө ажахын продукци бүри ехээр үйлэдбэрилхэ арга олгохо байха гэжэ Гоурандида үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

АККРА. (ТАСС). Ороной хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха программа Ганада гурбадахи жэлээ бэелүүлэгдэжэ байнхай. Ганын национальна абаралгын совет ганынхидай хэрэглэдэг эдеэ хоолой гол продуктнуудай нэгые — барайгарые бүри ехээр ургуулжа абаха асуудалда онсо анхарал хандуулна. Энэ зорилгоор миллион үлүүтэй седи (Ганын мүнгэн) hомологдоhон, эрхим hайн ургаса үгэдэг шэнэ сортын барайгар худалдажа абтаhан байна.

ГАВАНА. (ТАСС). Гондурасай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, бүхы гондурас арадай байдал hайжаруулхын тула шухала экономическа, социальна хэмжээнүүдые хараалан, эршэмтэйгээр бэелүүлхыень Түбэй Америкэдэхи энэ республикын правительствые гондурас таряашадай национальна нэгэдэл уряална.

...ЭЭ ХАРГЫ ...РЫХАНЬ

...ангарскhаа 40-өөд ... газарта Дээдэ-Заимка ... оршодог. Эндэ загаhа... шад, ангуушад ажа... ажалладаг юм. Дээ... хүрэтэр машинын ... харгы үгы. Ажалшадта ... оньhон техникэ, түүлэг бараан, эдихэ, ууха ... үбэлдөө мүльhөөр, зу... үдханануудта ашагдажа, ...араар асарагдадаг. ...Заимка хүрэтэр харгы ...болоходо нилээд олон ...нүүд дайралдадаг ...шье Хойто-Байгалай «Сельхозтехника» нэ... коллектив Дээдэ-За... харгы татахаар ... 1973 ондо барилгын ... эхилээ бэлэй. Хүсэ ... оньhон техникэ, газар ... экскаваторнууд иишэ ... Намаглиг, уhатай ... шорой адхагдажа, ...хонууд дээгүүр хүүр... шэнэ харгын тү... километрнүүд зуры... бэлэй. Мүнөө 21 ки... хайда харгы татагдаад ... Энэ харгын барилгада ...Байгалай аймагай ...техника» нэгэдэлэй механизаторнууд хү...

... Яковлевич Деев, ... Иванович Айкашев ... хүтэлбэрилдэг бри... коллективүүд ... hайнаар хүдэлнэ. ...нгөө даабари үлүү..., метр метрээр ... дабшажа байнхай. ...нөөр харгы бари... 11-дэхи тоннель... хүдэлмэришэд ехэ ...

... ондо энэ харгын ... 250 мянган түхэ... тушаагдаха ёhотой юм ... юhэн hара соо ... түхэригэй барилга ... байна.

...-ай барилгашадай ... ашаар лэ эды ехэ ...бди, — гэжэ хар... участогай на... Анатолий Алексеевич ... хөөрэнэ. Эдэнэр хар... хүдэлмэриие ... үргэлжэлүүлхэ юм.

Г. ГАНЮГИН.

«ТЕАТР БА ҮХИБҮҮД»

Эдир харагшадта зорюулагдаhан спектакльнуудай долоон хоног Россин Федерациин театрнуудта эхилбэ. «Театр ба үхибүүд» гэhэн уряа доро энэ долоон хоног үнгэргэгдэнэ.

Үхибүүдэй иимэ hайндэрые жэл бүхэндэ үнгэргэжэ байхаар РСФСР-эй культурын министерство, РСФСР-эй гэгээрэлэй министерство, ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретариат ба ВТО-гой президиум шиидхэбэри гаргаа.

— Ургажа ябаа үетэниие уран хүгжэмдэ, театральна искусствада дуратайгаар хүмүүжүүлгэ хадаа үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын асуудалнуудай нэгэн болоно. Үхибүүдые бага наhанhаань хойшо театральна искусствын нюусатай танилсуулха шухала, — гээд, РСФСР-эй культурын министерствын, ВТО-гой түлөөлэгшэ Б. И. Малкин Буряадай оперо ба баледэй театрта болоhон хөөрэлдөөн дээрэ хэлээ.

Энэ долоон хоногой үедэ театрнууд эдир харагшадтаа эрхим hайн зүжэгүүдээ харуулха. Эдэ үдэрнүүдтэ мэдээжэ артистнартай уулзалганууд болохо. Хайшан гээд грим хэгдэдэг бэ гэхэhээ эхилээд, зүжэг яажа бэлдэгдэн табигдадагтай үхибүүд танилсаха байна.

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО Буряадай оперо ба баледэй театрта хотын hургуулинуудай hурагшад олоороо ерээ.

ВТО-гой Буряадай отделениин түрүүлэгшэ Г. Бельгаев «Театр ба үхибүүд» гэhэн hайндэрэй эхилhэнтэй дашарамдуулан, hурагшадые амаршалаа.

Энэ үдэшэ театрай сценэ дээрэ П. И. Чайковскиин гайхамшагта оперо «Евгений Онегин» табигдаа. Антрактын үедэ Буряад ороноймнай мэдээжэ артистнар Л. Линховоин, Л. Сахьянова, Д. Дашиев гэгшэдтэй уулзалганууд болоо.

«Агуу гоохон Ангар» гэhэн баледhээ хэhэг харуулhан зурагай хажууда юуншье тухайб даа хөөрэлдэжэ байhан бүлэг хүбүүдтэ дүтэлбэб. Эдэнэр 20-дохи hургуулиин 8-дахи «а» классай hурагшад байба.

Эдэнэр гурбадахияа театр айлшаар ерэhэн, олон юумэ, мэдэхэ болоhон хүнүүд ха. «Князь Игорь», «Щелкунчик» хараhан тухайгаа эбдүүсэн хөөрэнэд.

— Мүнөөдэр хараhан спектакль тухайгаа сочинени бэшэхэбди, хари хэлэнэй урогто хөөрэлдөө хэхэбди, — гээд Вася Михайлов хөөрэбэ.

— Бидэнэр классаараа ерэжэ, «Шэдитэ нюуса» гэhэн оперо хараа hэмди, — гээд 9-дэхи hургуулиин 8-дахи классай hурагшад Цагадаева Лена Шапошникова Мария хоёр хэлэбэ.

Спектаклиин hүүлээр 49-дэхи hургуулиин 8-дахи классуудай hурагшад сценэ дээрэ гаража, артистнарые амаршалаа.

ХОЦА НАМСАРАЕВАЙ нэрэмжэтэ Буряадай драмын театрта үхибүүдэй hайндэрые В. Шекспирэй «Арбан хоёрдохи hүни» гэhэн зүжэгөөр эхилээ. Энэ үдэшэ 1-дэхи интернат hургуулиин, Ивалгын дунда hургуулиин hурагшад театрта ерээн байна.

Үхибүүдэй дунда эгээ түрүүшынхеэ театр ерэhэн hурагшадшье бии. Театртай уулзалга тухай үхибүүдэй сэдьхэлдэ мартагдашагүй дурасхаал үлэхэл.

Зүжэгэй урда тээ театрай ахамад режиссер Ф. С. Сахиров hурагшадта театрайнгаа түүхэ тухай, зүжэг хайшан гэжэ табигдадаг тухай хөөрэжэ үгөө.

Энэ үдэрнүүдтэ театр үхибүүдтэ зорюулан, эгээл hайхан зүжэгүүдээ харуулха юм. Театрай артистнар hургуулинуудта айлшаар ошохо, уулзалгануудые үнгэргэхэ юм.

Буряадай мэдээжэ урач зохёолшо, драматург Д-Р. Батожабай бүлэг артистнартай хамта 1-дэхи интернат hургуули ошоо. Эндэ hонирхолтой уулзалга болоhон, артистнар Д-Р. Батожабайн «Залинта аадар» гэhэн зүжэгhөө хэhэг харуулаа.

«Багшанарай ба түрэлхидэй» үдэр үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Үхибүүдые театральна искусствада дуратайгаар хүмүүжүүлгэ тухай хөөрэлдөөнүүд энэ үдэр болохо байна.

Хүдөөгэй үхибүүдэй үдэртэ горитой анхарал хандуулагдана. Театр ходо ерэжэ байха арга боломжогүй хүдөөгэй үхибүүдтэй уулзалгые ёhотой hайнаар үнгэргэхэ шухала.

Зүжэгэй hүүлээр үхибүүд уран hайхантай уулзаhандаа урма баяртайнууд, энгэртээ театрай дурасхаал тэмдэг зүүнхэйнүүд, сэдьхэлдээ hайхан бодол хадагаланхайнууд тараа hэн.

Б. БАТОЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Оперо ба баледэй театрта СССР-эй арадай артистка Л. П. Сахьяноватай уулзалга. 2. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмын театрай ахамад режиссер Ф. С. Сахиров үхибүүдтэй хөөрэлдэжэ байна.

В. МАТВИЕВСКИИН, К. МУНКУЕВАЙ фото.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ШЭНЭ БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Гусиноозерскын ГРЭС-эй бүхэсоюзна ударна барилга дээрэ хабаадалсажа байһан барилгашадай дундаһаа нүхэд Ф. А. Вальгер, И. П. Поздняк гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхана. Түмэр-бетоноор барилга хэдэг Новосибирскын тусхай управлениһээ ерэһэн эдэ бригадын гэшүүд ГРЭС-эй гол корпуһһоо гараха утаанай хоолой хабсаргажа эхилһэн юм.

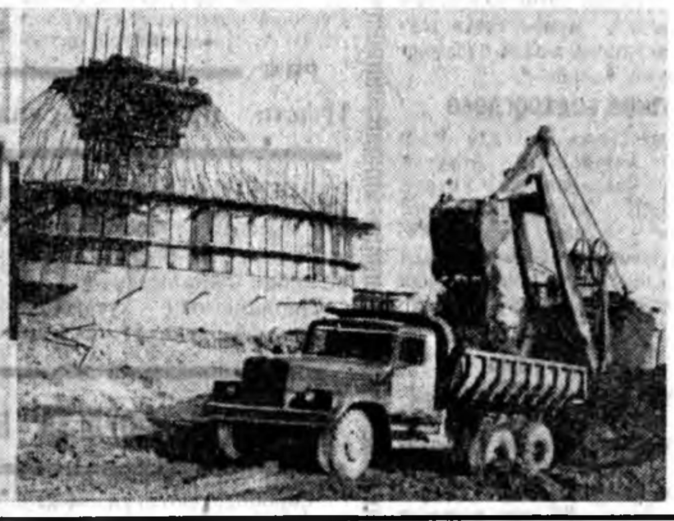
Проектын ёһоор, тус хоолойн барилга жэл хахадай туршада дүүрэжэ байха ёһотой. Эдэнэрэй барижа эхилһэн хоолойн һууриин ёдүүгүүнь 21,6 метр, үндэрынь 180 метр болохоор хараалагдана. Мантан томо энэ барилгада 490 тонно армаг хабсаргагдажа, 3300 кубометр бетон хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Мүнөө хоолой табижа эхилһэн барилгашад 180 метрэй үндэртэ хүрэхын тула 72 табсан гаргаха, бригадынгаа хүдэлмэри эхилхэ юм. Нэгэ табсанинь 2,5 метр үндэр бэлэн болоно. Бригадын гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ хоёрдохи табсан табижа дүүргэбэ.

Зурагууд дээрэ: 1. Табсангай барилга. 2. Хоолой табигша Д. Валеев. 3. Геннадий Свесоев, Александр Викторов. 4. Гол корпуһһоо гараха утаанай хоолойн һуури харуулагдана.

В. НИКОЛАЕВ.
Авторай фото.

БАЙГАЛ ШАДАРАИ УҺАН ШЭНЖЭЛЭГДЭНЭ

СССР-эй Наукануудай академиин Сибиириин отделениин лимнологическа институдай эрдэм шэнжэлэлгын экспедици Хойто-Байгалай аймагта мүнөө хүдэлнэ. Тэрэнэй начальник Виктор Тимофеевич Богдановтай хөөрэлдэхэдэмнай, тэрэ иигэжэ хэлэбэ.

— Байгша оной зун, августда табан хүнһөө бүридэһэн отряд Грамнинска нуурнуудта эльгээгдэһэн юм. «Гуоджикит» гэжэ метеостанциһаа 12 километрэй зайда хоёр нуур бии юм. Элдэб ургамалаар баян нуга, хүндытэй, хүйрмэг элһэн шулуутай, шобхо үндэр хадануудаар хүреэлэгдэһэн дээдэ нуурһаань Грамна горхон эхи абан урдадаг. Энэ горхон доодо нууртань шудхажа ороод, урасхалаа саашань үргэлжэлүүлдэг. Эдэ хоёр нуурай утань 3 километр, үргэниинь 2 километр болодог. Нуурнуудай уһанай бүридэл болон загаһа, ургамалай аймаг шэнжэлхэ гээшэ отрядай гол зорилго болоно. Уһанайнь бүридэл тухай хэлэхэдэ, минеральна бодосоор бага, тунгалаг сэбэр байха юм. Эндэ тула, зэбгэн, хадаран, алгана загаһад ажамидардаг. Дээдэ нуурай уһанай гүнзэгы 35 метртэ хүрэнэ.

Гидрохимик Виктор Богданов, микробиолог Елена Бережных, ихтиолог Василий Смирнов, геоботаник Владимир Моложников, Валентина Киевская гэгшэд намарай үедэ уһанай зайрталгые комплексноор шэнжэлхын тулада эдэ нуурнуудта ошохоор мордобо. Үбэлэй, хабарай үедэ баһал шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ юм.

Тиимэһээ лимнологическа институт Байгал-Амарай түмэр харгын гараха газарай байгаалиин уһа гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ эхилбэ гээшэ. Тус институдай директор, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Григорий Иванович Галазий энээндэ ехэхэн анхарал хандуулна. Ойрын жэлнүүдтэ иимэ шэнжэлгэнүүд үргэдхэгдэхэ байна. Кичера. Дээдэ Ангар, Катера, Витим, Чара гэхэ мэтэ мүрэнүүдэй һаба, һалаанууд шэнжэлэгдэхээр хараалагдана. Элдэб мэргэжэлтэй эрдэмтэд энэ хүдэлмэридэ олоороо хабаадуулагдаха. Уһанай нөөсэ комплексноор шэнжэлэгдэхэһээ гадна, байгаалиин [...]гые хамгаалха талаа[...] жэлгэ хэгдэхээр түсэб[...]

Лимнологическа [...] дай комплексно [...] хүдэлмэрилэгшэд [...] тоннельнэ отрядай [...]рилэгшэдтэй нягта [...] тойгоор ажаллана. [...] начальник Виктор М[...]вич Кобляков энэ [...] экспедициин хүдэл[...] ходо һонирхожо [...] Тиимэһээ тоннельнэ [...] энэ эрдэмтэ хүдэлм[...]шэдтэ бүхы талаһаа[...]ламжа үзүүлнэ.

Г. ГАНЮ[...]

МУЗЕЙ МҮНДЭЛБЭ

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хүгжэлтэ тухай музей нээгдэхээр түхеэрэгдэжэ байна гээд манай газетэдэ мэдээсэгдээ һэн. Бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри богонихон болзор соо үнгэргэгдэжэ, ажалай алдар солын энэ музей һаяхан нээгдэбэ. Республикын томо предприятинуудай нэгэн болохо энэ комбинадай байгуулагдаһаар 40 жэлэй ойдо тус музейн нээлгэ зорюулагданхай.

Комбинадай ажалай ветеран, Буряадай АССР-эй габьяата инженер Алексей Иванович Плаксин музейн ниитын соведэй түрүүлэгшээр батлагдаһан байгаа. Музей нээлгэнэй баяр ёһололой митингдээрэ нүхэр Плаксин ниитын соведэй хэһэн хүдэлмэри ба түрэл комбинадайнгаа түүхэ тухай суглараашадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна.

Удаань Буряадай АССР-эй габьяата инженер, пенсионер А. А. Кисарин, заһабарилгын механическа заводой парторганизациин секретарь Д. И. Харламов гэгшэд үгэ хэлээ. Тус музей соо энэ предприятиин түүхэ тухай — үнгэтэ металлай эндэхи хэбтэшэ анха түрүүн бэдэрэн олгошод, тэдэнэй хэрэглэжэ ябаһан зэр зэмсэгүүд тушаа, комбинадай мүнөөнэй байдал тухай тодорхойгоор хөөрэһэн олон экспонат табигданхай. Экспонадууд тушаа музейн соведэй түрүүлэгшэ А. И. Плаксин суглараашадта тайлбарилан хөөрэбэ.

Манай корр.

Захаамин.

ДҮРШЭЛӨӨ ХАЛАН АБАЛСАНА

Республикын аймагуудай хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн Улаан-Үдэ хотодо боложо дүүрэбэ. СССР-эй Гэгээрэлэй министерствын һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй таһагые даагша Р. А. Курбатова зүблөөндэ хабаадалсажа, хүүгэдэй саад, яслинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ямар эрилтын табигдадаг тухай тобшохоноор хөөрэһэн байна.

Мүнөө орон доторнай жэл бүри 3000-һаа дээшэ хүүгэдэй ясли, саадууд ашаглалгада үгтэнэ. Тиимэһээ үхибүүдые хүмүүжүүлхээр табигдаһан хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө даалгагдаһан нангин уялгада энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандаха болоно бшуу.

Зүблөөндэ хабаадагшад хотын хүүгэдэй саад, яслинуудай ажал хүдэлмэритэйнь танилсажа, дүй дүршэлөө халан абалсаба. Жэшээнь, «Спутник» гэжэ саадай хүдэлмэрилэгшэдэй дүршэлтэй танилсаһан байна.

Д. БУРКИНА,
«Спутник» гэжэ хүүгэдэй саадые даагша.

БАМ-ай БАРИЛГАШАДТА

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад болон республикын соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо бата бэхи хани барисаан байгуулагдажа байна. Улаан-Үдын театрнуудай артистнар, Зүүн-Сибириин культурын институдай студентнэр — уран һайханай бүлгэмэй эдэбхитэд манай үе сагай энэ ехэ барилгын хүдэлмэришэдтэ ошожо, концерт харуулна.

Һаяхан Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадта номой ехэ хоёрдохи посылка эльгээгдэбэ. Республикын бибколлекторэй хүдэлмэрилэгшэд Нижнеангарскда, Уоянда, Уланхаанда хүдэлжэ байһан БАМ-ай барилгашадта библиотечкэнүүдые бэлдэжэ эльгээһэн байна.

Энэ посылка соо гол түлэб уран зохёолой номууд оруулагданхай. Тэдэнэй тоодо Чеховэй, Пушкинай, Мопассанай болон бусад уран зохёолшодой зохёолнууд бии.

Манай корр.

Хори тосхоной соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитпоезд аймагай колхоз, совхозуудаар айлшалжа эхилбэ. Парикмахер, фотограф, врач гэхэ мэтэ мэргэжэлтэй хүнүүд тэрэнэй бүридэлдэ оролсоно. Жэшээлхэдэ,

СОЁЛШОД МАЛШАДТА АЙЛШАЛНА

аймагай больницын главна врач В. Хайдаров малшадай бэеын элүүр энхые үзэхэ, соёлой таһагые даагша В. Балданов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаха уялгатай. Гадна, агитпоездын гэшүүд малшадай үмэнэ концерт-наада табижа баясуулха байна.

Мүнөө соёлшод Хүрбын совхозой малай фермэ, гүүртэнүүдээр ябажа дүүргээд, удаадахи аяншалгадаа бэлдэжэ байнхай. Агитпоезд аймагай бүхы ажахынуудаар ябажа, малай үбэлжэлгын үедэ бүхы малшадые соёлой талаар хангаха зорилготой юм.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

ЭВЕНК АРАДАЙ АНСАМБЛЬ

БАГДАРИН. **(Телефоноор абтаба).** Манай аймагай ажалшадта эвенк арадай дуу, хатарай «Осикта»—одон гэһэн ансамбль һайн программатай концерт харуулжа байнхай.

Гушан таба—дүшэн хүнһөө бүридэһэн тус ансамблиин коллектив Ципиканай приискын алта малтагшадта, Муйскын лесопунктын модошодто, Амаладай совхозой малшад, Ангаракандахи БАМ-ай барилгашадта хүрэжэ, эвенк, буряад, ород арадуудай дуу, хүгжэм зэдэлүүлжэ, бултаниие баясуулба.

А. ЦЫРЕНОВ.

БОЛОҺОН УШАР

БАЛШЫСА БАРИГДАА

«Хорюултай зэр зэмсэгээр омоли хулгайгаар бариһан бүлэг хүнүүд Улаан-Үдэ хото тээшэ машинаар гараба» гэһэн яаралтай мэдээсэл Кабанскһаа абтаба.

Зуугаад километр шахуу хүнгэн машинаар табилуулһан хулгайшад октябриин 18-най һүниин хоёр часта балшыса баригдаха баатай болоо. Омолиин түрьһээ хаяха үедэ хулгай хэһэн эдэнэрые Буряадай АССР-эй МВД-гэй таһагые даагша, милициин полковник нүхэр Наглаев, «Байкалрыбвод» управлениин инспекторнүүдтэй суг барилсаа.

Һүниин харанхыгаар һамбаашалагшад хэд бэ гэхэдэ, Буряадай АССР-эй коммунальна ажахын министерствын «Ремстрой» трестын заһабари-барилгын управлениин начальник Б. И. Кученов, тэрэнэй мэдэлэй хүдэлмэришэд Черных А. Н., Маврин А. А., жолоошон Ткачев гэгшэд 49—29 номертой «Москвич-412» машинаар хулгай хээд ябатараа баригдаа.

Хулгайшад 300 омоли баряад ябаһан байба. Гүрэнэй зөөридэ обтоһон эдэнэр 900 түхэригэй яла түлэхэ, хулгай үүдхэһэн Кученов хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха болонхой.

А. ХАМАГАНОВ,
«Байкалрыбвод» управлениин гүрэнэй инспектор.

ТҮРҮҮШЫН ГУРБАН ТОДОРБО

Футбол

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан дүүрэбэ. Түгэсхэлэй һүүлшын наадан октябриин 21-нэй үдэр үнгэргэгдэһэн байгаа. Энэ үдэр түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаһан 16 команда сооһоо хоёр лэ командын футболистнууд талмайн эзэдтэй тэнсэһэн, айлшаар ошоһон нүгөөдүүлынь шүүгдэжэ бусаһан байха юм. Жэшээнь, мүрысөөнэй таблицада хоёрдохи һуури эзэлээд ябаһан Благовещенскын «Амур» команда Новосибирскын «Чкаловец» командын стадион дээрэ наадахадаа. талмайн эзэдтэй 1:1 тоотойгоор тэнсэжэ, шухала нэгэ очко өөртөө бэшүүлһэн байна. Юундэ шухала очко гэнэбибди гэхэдэ, түрүүшын гурбан һуури эзэлхын түлөө наадажа эхилһэн командануудай дундаһаа Владивостогой «Луч» командын футболистнууд һүүлшынгээ уулзалгануудые шадамар бэрхээр үнгэргэжэ захалхадаа, эрхимлэгшэдтэй гурбада һуури буляалдажа эхилһэн юм. Тиин эдэнэр һүүлшын наада гэртээ — Барнаулай «Динамо» командатай үнгэргэхэдөө, айлшадаа 4:0 тоотойгоор шүүбэшье, «Амур» командын урдань орожо шадабагүй. Шалтагааниинь — ганһахан лэ очко эдэнэрые гэдэргэ татаба бшуу.

Зонымнай гурбан—«Динамо», «Вулкан», «Амур» команданууд түрүүшын һууринуудые эзэлжэ, бусад зонын командануудтай хахад финальна нааданда хабаадалсаха болобо.

Манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд һүүлшынгээ нааданда Курганай «Зауралец» командатай уулзахадаа, 0:0 тоотойгоор тэнсэжэ ерэһэн байна. Мүн бусад командануудай наадан иимэ тоотойгоор дүүрээ: «Сахалин» — «Шахтер» — 2:0, Хабаровскын СКА — «Торпедо» — 3:0, «Иртыш» — «Авиатор» — 2:1.

Уншагшадай анхаралда мүрысөөнэй һүүлшын таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Динамо» Барнаул	34	18	11	5	60:22	47
«Вулкан» П-Камч.	33	19	6	8	47:21	46
«Амур» Благовещенск	34	[illegible]	10	7	45:25	46
«Луч» Владивосток	34	19	7	8	69:33	45
СКА Хабаровск	34	17	9	8	57:40	43
«Чкаловец» Н-Сиб.	34	14	9	11	48:37	37
«Автомобилист» Красн.	33	15	6	12	42:36	36
«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	34	12	12	10	37:35	36
«Уралец» Н-Тагил	33	14	7	12	50:38	35
«Нефтяник» Тюмень	33	12	11	10	40:39	35
«Иртыш» Омск	34	13	8	13	38:46	34
«Зауралец» Курган	34	12	8	14	38:38	32
«Сахалин» Ю-Сахалин	34	10	9	15	29:37	28
«Торпедо» Томск	34	11	6	17	28:54	28
«Локомотив» Шэтэ	34	7	11	16	20:39	25
«Шахтер» Прокоп.	34	6	9	19	23:56	21
«Авиатор» Эрхүү	34	7	6	21	31:63	20
«Локомотив» Челябинск	34	5	5	24	32:64	15

ХАЛУУНААР УГТАА

Яруунын аймагай нютагуудай эдир харагшад Приморско хизаарай кукольна театрай коллективые хани халуунаар угтаба. Тэлимбэ, Романовка, Гүндэ, Исэнгэ, Нарһата, Үльдэргэ болон аймагай бэшэшье нютаг тосхонуудай һургуулинуудай һурагшад, балшар заахан үхибүүд Алас-Дурнаһаа ерэһэн айлшадай табиһан «Птичка-невеличка» гэжэ зүжэгые һонирхон хараһан, нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэһэн байха юм.

Аймагай гурба мянга гаран һурагшад Примориин артистнарай табиһан зүжэг хаража баясаа. Эдиршүүлһээ гадна, механизаторнууд, малшад, геологууд, уһан замшад, загаһашад болон хүдэлмэришэд, алба хаагшад кукольна театрай коллективые халуунаар угтаа. Аймагай хүн зон «Птичка-невеличкые» һонирхон хаража, сэдьхэлээ хананги үлөө.

Б. БАЙБОРОДИН.

Айл бүхэнэй анхаралда

АЮУЛҺАА ҺЭРГЫЛЭГТЫ

Хүйтэнэй саг ерэжэ, мүнөө хаа хаанагүй пеэшэнээ түлижэ эхилбэ. Декабрь, январь һаранuудта янгинама хүйтэн шангадажа, зарим нютагуудта 40 градус хүрэтэр хүйтэн болодог гээшэ ааб даа. Энэ үедэ хото городтошье, хүдөө тосхонуудташье үдэр, һүнигүй пеэшэнээ түлихэ ушар болодог. Эһэ тортоһоо сэбэрлэгдээгүй, гантажа хахарһан пеэшэнэй «гэмээр» гал түймэрэй аюул тохёолдодог байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Тиимэһээ галай аюулһаа һэргылхын тулада айл бүхэн дулаанай сагта пеэшэнээ заһабарилха зэргэтэй гээшэ. Иимэ хүдэлмэри хээгүй зарим айлай гантажа хахарһан пеэшэнээ ехээр түлихэдэнь, ошон һүрэжэ, гал түймэр һүжэрэн носожо болохо. Тэрээнһээ гадна, зарим хүнүүд лушан хэрэглэхынгээ орондо бензин, керосин, солярка адхажа, галаа аһаадаг зантай. Энэ баһал галай тодхорто хүргэдэг байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ галай аюулай тохёолдоһон нэгэ хэдэн жэшээ дурдая. Бэшүүрэй совхозой Гутай нютагта ажаһуудаг Цыремпиловтэн гэжэ айлай пеэшэн гантажа муудаһан байжа, үбэлэй сагта бүхы гэр байрань, хогшол зөөринь түймэртэ галдуулжа һалаа һэн. Хёлгын совхозой гахайн фермын захада баригдаһан байра муу пеэшэнтэй дээрэһээ түймэр болоһон байгаа.

Муудажа гантаһан, эһэ тортогто дарагдаһан пеэшэнээ түлихынгээ урда тээ һайса заһабарилаад, сэбэрлээд, түлихэ шухала гэжэ айл бүхэндэ һануулая. Тиигэбэл гэр байраяа галай аюулһаа һэргылхэ байна бшуут!

П. АЮШЕЕВ,
ВДПО-гой инструктор.
Бэшүүрэй аймаг.

ТОБШО ҺОНИН

☆ **ХЯАГТА.** Хүдэриин совхозой хартаабхашад, огородшод хартаабхын, овощой баян ургаса энэ жэлдэ хураажа абаһан юм. Энээнэй ашаар совхоз 243 тонно овощ, 274 тонно хартаабха гүрэндэ худалдажа, жэлэйнгээ түсэб 120, 105 процент дүүргэбэ.

С. ХАЛТУЕВ.

☆ **БАРГАЖАН.** Баянголой болон Хилганын дунда һургуулинуудай командануудай хоорондо дүрэ буляалдалгаар мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Баянголой эдир барилдаашад 7:3 тоотойгоор нүгөөдүүлээ шүүһэн байна.

Н. ГАЛДАНОВ.

☆ **ОРЛИК.** Аймагай пропагандистнарай семинар полит-гэгээрэлэй кабинет соо үнгэргэгдэбэ. КПСС-эй райкомой секретарь С. С. Галсанов семинарта хабаадагшадай үмэнэ элидхэл хэһэн байна. Тиихэдэ партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша Д. Б. Шарастепанов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Республикымнай нэгэ үдэр» —суглуулбари. РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл. «Тэжээлэй цех хүсэндөө оробо» — хөөрэлдөөн.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партгруппа ба тэрэнэй туһалагшад»—С. Чеботаревой статья. Коллективэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай В. Шотиной статья. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ.

Гурбадахи хуудаһанда. «БАМ» — фото-мэдээсэл. АПН-эй материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Соёл культурын һонин тухай материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 13.25 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.25 — «Илалтада салют!» Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхээр викторина. Нэгэдэхи дамжуулга (үнгэтэ). 15.25 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ) 16.30 — 16.40 — Забһарлалга. 16.40 — Спортивна гимнастикаар дэлхэйн чемпионат. Болгариһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 17.20 — «Уласхоорондын панорама». 17.50 — «Искусствын оюун бэлигтэн». СССР-эй арадай артист Аркадий Райкин. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 20.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Зенит» (Л). — «Динамо» (К). 2-дохи тайм, үнгэтэ.

Улаан-Үдэ. 20.45 — «Пароходууд хуугайлна, ошоно» — телевизионно уран һайханай фильм. 21.55 — Амаралтын концерт.

«Орбита». 22.20 — «Кинопанорама». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ТЕЛЕВИДЕНИ[...]

Октябриин 28-һаа ноябриин 3 болот[...]

ПОНЕДЕЛЬНИК, 28

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Чехословакиин телевидениин үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Гулько-Бамбулько» гэһэн фильм. (1—5-дахи серинүүд). 19.10 — Телевизионно һонин (буряадаар). 19.30 — 1974 ондо РСФСР-эй Гүрэнэй шанда хүртэхын түлөө зууршалагдаһан Н. Дамдиновай «Четыре неба» гэһэн шүлэгэй суглуулбари. Хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат В. Найдаков дамжуулга хэхэ. 20.05 — «Зүүн Сибирь» — гэһэн киножурнал. 20.15 — Республиканска больницын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга. 20.45 — Техническэ мэдээсэл. 20.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.15 — «Соносхолнууд». 21.20 — «Гроссмейстер» — уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 29
КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛЬЭН ҮДЭР

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — «Ахалагша классайхидта — «Кастальский ключ» — литературын уншалга. 18.40 — «Манай дуунууд» үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм-концерт. 19.05 — Телевизионно һонин. 19.25 — «Эрдэм бэлиг ба түрүү дүй дүршэл — хүдөө ажахыдэ». 20.05 — «Наш друг—гитара» фильм-концерт. 20.25 — «Факел», «Тангаригланабди» — комсомолой мүндэлһэн үдэртэ зорюулагдаһан дамжуулга. 21.55 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 22.15 — Соносхолнууд. 22.20 — «Экранууд дээрэ — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн» — «Когда говорили пушки» — телевизионно фильм-концерт.

СРЕДА, 30

«Орбита». 14.35 — «Буратинын выставкэ» — (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй һонин. 15.15 — «В нашем доме» — телевизор харагшадай захилаар хүгжэмтэ дамжуулга. 15.50 — «Это вы можете» — викторинэ (үнгэтэ). 17.00 — «БАМ баринабди». 17.30 — «Киногой һонин. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — литературна уншалга. Эдгар По (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Хонхо» — журнал (буряадаар). 20.20 — Телевизионно һонин. 20.40 — «Коммунист» — телевизионно журнал. 21.20 — Номой хуудаһануудаар аяншалга.

«Орбита». 21.55 — «Коми АССР-эй угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ» — Коми АССР-эй КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь И. П. Морозов дамжуулгада хабаадалсаха. 22.40 — Ленинскэ шангай лауреат композитор В. П. Соловьев-Седойн вечер (2-дохи хуби).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 20.10 — Комсомолой дуунууд (үнгэтэ). 20.35 — Б. Горбатов. «Минии үетэн» — телевизионно зүжэг (1-дэхи хуби).

ЧЕТВЕРГ, 31.

«Орбита». 14.35 — «Орленок» — телевизионно студиин концертнэ залһаа дамжуулга, (үнгэтэ). 15.20 — Һүүлэй һонин. 15.30 — «Олон миллион арадуудай ленинскэ университет». «Экзамен на зрелость» — (Оршанска леной комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй ёһо заншалта хөөрөөн).

«Орбита». 17.25 — «1974 оной дуун» (үнгэтэ). 18.00 — «Спортлотогой тираж» (үнгэтэ). 18.10 — Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө. 18.15 — Футболоор Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө СССР ба Ирландиин суглуулагдамал командануудай уулзалга. (үнгэтэ). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Футболоор уулзалгын 2 тайм.

Улаан-Үдэ. 20.15 — Телевизионно һонин. 20.35 — «Элүүр энхэ байлга» — телевизионно журнал (буряадаар). 20.55 — «Хүн ба байгаали». 21.25 — Телевизионно һонин (буряадаар).

«Орбита». 22.00 — «Юһэдэхи студи» — түбэй телевидениин ба Бүхэсоюзна радиогой политическэ шэчжэлэгшэ Валентин Зорин дамжуулга хэхэ. 22.55 — «Сценын мастернуудтай уу[...]га». И. С. Козловский.

ХОЕРДОХИ ПРОГРА[...]

«Орбита». 20.25— Б[...]батов. «Минии үетэн» [...]левизионно зүжэг (2-[...] хуби).

ПЯТНИЦА, НОЯБРИ[...]

«Орбита». 17.35 — [...]гизиин ССР-эй ба Кир[...] Коммунис партиин 50 [...] ойе угтуулан, «Утро [...] моей» — Киргизиин те[...]зионно программа. [...]зиин коммунис парти[...]гай нэгэдэхи секретарь [...] Усубалиев дамжуулга[...] баадалсаха. 19.00 — [...]мя» — мэдээсэлэй про[...]ма. 19.30 — Концерт. [...] — «Финляндия — С[...]

Улаан-Үдэ. 20.15 — [...]визионно һонин. 20.[...] «Хүдөөгэй саг». 21.[...] «Пропагандистнарта [...] сагшадта туһаламжа» [...]ряадаар). 21.45 — Х[...]

«Орбита». 21.55 — [...]лото» — эстрадна дам[...]га (үнгэтэ). 23.00 — [...]наһан», «Мүнөөнэй х[...] — гэһэн дамжуулга.

ХОЕРДОХИ ПРОГРА[...]

Улаан-Үдэ. 19.45 — [...] зүрхэнэй дуун» — те[...]зионно фильм.

«Орбита». 20.15 — [...] Артамоновых» — ура[...]ханай фильм.

СУББОТО, 2

«Орбита». 13.05 — [...]лэй һонин. 13.10 — [...]нэй почто» — хүгжэм[...]жуулга. 13.40 — «Т[...]венный верблюд» — [...]фильм. (үнгэтэ). 13.[...] «Хүхюутэй аяншалга» [...]тэ). 14.50 — «Элүүр [...] байлга» — эрдэм тар[...] программа. 15.20 — [...]амитадай байдал» (ү[...] 16.20 — «Хүгжэмтэ [...] (үнгэтэ). 16.50 — «[...] дни Таюры» — докуме[...]на фильм (түрүүшын[...]руулагдаха). 17.10 — [...]эй Союзай Гүрэнэй а[...]ческэ Бага театрай 1[...]лэй ойдо зорюулагда[...]чер. 18.55 — Шатара[...]хэйн түрүү һуури [...] түлөө. 19.00 — «Вре[...] мэдээсэлэй прог[...] 19.40 — РСФСР-эй [...] арадай коллективүүд[...]тиваль. «Италмас» [...]муртын АССР-эй [...] арадай ансамбль ([...] 20.25—«Ждем тебя, [...] — уран һайханай [...] 22.00 — Киргизиин [...] ба Киргизиин Коммун[...]тиин 50 жэлэй ойдо [...]лагдаһан репортаж. [...] —«Дуунтай уулзалга» [...]га Воронец дуулаха ([...] 23.30 — «Время» — [...]сэлэй программа. 24[...] Футболоор СССР-эй [...]нат «Спартак» (Моск[...] «Черноморец» (О[...] (хоёрдохи тайм).

ХОЕРДОХИ ПРОГРА[...]

Улаан-Үдэ. 17.10 [...] Горький. «Последн[...] фильм-зүжэг. 19.05 — [...]най гэр байра» — [...]зионно фильм.

ВОСКРЕСЕНИ,

Улаан-Үдэ. 12.10 — [...]бүүдтэ «Орлята Побе[...] Илалтын 30 жэла[...] 12.30 — Буряадай [...]дени ба радиогой [...] исэтрументнүүдэй ор[...] концерт.

«Орбита». 13.05 — [...]лэй һонин. 13.10 — [...]скэ Союзда алба [...] 14.10 — Киногоор [...]лагшадай клуб. ([...] 15.10 — Уласхоорон[...]нин. 15.40 — «Моло[...]лоса» — залуу ду[...] бүхэсоюзна телев[...] конкурсын түгэсхэл. [...] — «Вылет задерж[...] — телевизионно фил[...]рүүшынхеэ харуу[...] (үнгэтэ). 19.00 — [...] — мэдээсэлэй прог[...] 19.30 — СССР-эй ба [...]гариин Арадай Респу[...] гимнастикын мастер[...] дамжуулга. 20.00—[...] Забһарлалга. 20.10 — [...]гизиин искусствын [...]нуудай концерт. 2[...] Киргизиин ССР-эй ба [...]зиин Коммунис парти[...] жэлэй ойдо зорюул[...] сэрэгэй жагсаал ба [...]дай һайндэрэй де[...]циин репортаж. [...] «Манай хүршэнэр» — [...]тэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГР[...]

Улаан-Үдэ. 19.30— [...] Свердлов» — уран һа[...] фильм. 21.10 — «З[...]ди» — телевизионно [...]тэ фильм.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной октябриин 27. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04618. Заказ [...]